

**DIT IS
NIET DE
VOORKANT.
THIS IS NOT
THE FRONT
COVER.**

Martijn van Loon van Humanitas:
“Iedereen in Groningen heeft baat bij goede integratie van vluchtelingen, en ook van iedereen zal dit enige inzet vragen.”
www.humanitas.nl/afdeling/Groningen_Stad

Natuur en Milieufederatie Groningen:
“Door de Grote Voedsel Pubquiz kwamen mensen erachter dat ze soms over heel bekende producten bijna niets weten en konden ze ook direct het antwoord krijgen.”
www.nmfgroningen.nl

Carleen Baarda, Stichting De Jonge Onderzoekers:
“We willen graag dat kinderen zich bewust zijn van het energieprobleem en gaan nadenken over de energiebronnen van de toekomst. De input die we kregen tijdens Let's Gro gaan we gebruiken voor de Energy Challenges 2017.”
www.djog.nl

Stichting Grachtenfestijn:
“Water wordt steeds belangrijker voor Stad en Ommeland. Er wordt een platform opgericht door ondernemers met ondersteuning van de provincie Groningen over water, duurzaamheid, recreatie en toerisme.”
www.letsgro.nl/program/waterstad-groningen

Patrick Kampherbeek, De Verenigbare Club:
“De sportvereniging kan een steeds belangrijkere rol in de wijk gaan spelen, ten gunste van de leefbaarheid. Het doel van mijn brainstormsessie was om verschillende partijen te laten nadenken over de sportvereniging als ketenpartner. Daarnaast wilde ik deelnemers laten inzien dat veel organisaties met maatschappelijke ontwikkeling bezig zijn, maar elkaar weinig weten te vinden. Tijdens de sessie werd voldoende input gegeven en er was ook veel enthousiasme voor een volgende sessie.”
www.deverenigbareclub.nl

Evelien Bax van Stichting Waardig Wonen:
“Door Let's Gro is mijn initiatief in een stroomversnelling gekomen en heb ik het erg druk gekregen.”

COLOFON

Magazine gemaakt naar aanleiding van het Let's Gro festival 2016.

Redactie
Sandrina Scholte
Jildau de Groot

Ontwerp
212 Fahrenheit

Druk
Scholma Print & Media

Oplage
2.000 stuks

Fotografie
Niels Knelis Meijer (NKM)
Rene Keijzer (RK)
Anne Westerhof (AW)
Fokke de Jong (FdJ)
Anneke Jager (AJ)
Amey Knol (AK)
Janny Baarda (JB)

Met speciale dank aan:

Heel graag willen we nogmaals alle initiatiefnemers, fotografen, medewerkers, vrijwilligers, leveranciers, bezoekers en iedereen die zijn of haar steentje heeft bijgedragen aan de vierde editie van Let's Gro 2016 en/of dit magazine bedanken.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. We hebben getracht zoveel mogelijk de bron van de informatie te achterhalen en deze vermeld.

Uitgave: februari 2017

INSPIRATIEFESTIVAL OVER HET GRONINGEN VAN DE TOEKOMST

Vraag jij je nu af wat dat eigenlijk is? En waarom je daaraan mee zou moeten doen?

We leggen het graag even uit.

De toekomst komt steeds dichterbij. Tijdens Let's Gro kijken we niet zomaar in koffiedik, maar praten we met elkaar over belangrijke thema's die voor iedereen een rol (gaan) spelen. We staan bijvoorbeeld stil bij: wonen in een snelgroeïende stad, armoede en werkgelegenheid, vergrijzing en gezond ouder worden, verduurzaming en technologische ontwikkelingen. Hoe houden we Groningen de komende jaren aantrekkelijk, leefbaar, duurzaam en bereikbaar? Laten we daar samen vorm aan geven!

Let's Gro: ook voor jou?

Jazeker! Let's Gro is er voor iedereen die Groningen een warm hart toedraagt en mee wil denken over de toekomst van Stad en Ommeland. Tijdens Let's Gro kun je luisteren naar deskundige sprekers en geven we Stadjes met goede ideeën een podium. We nodigen je uit om zelf ook ideeën in te brengen en in gesprek te gaan met anderen. Daardoor ontstaan verbindingen, help je elkaar verder en kun je elkaar versterken. Iedereen is van harte welkom, jong en oud, man of vrouw, uit alle delen van de stad en de provincie. We zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen, onder andere door doventolken in te zetten.

Van Groningers voor Groningers

Groningen barst van de goede initiatieven en innovaties. De festivalorganisatie van Let's Gro programmeert ieder jaar op bepaalde thema's een aantal activiteiten, maar het grootste deel van de inhoud wordt bepaald door Stadjes, clubs, instellingen en organisaties uit Stad en Ommeland. We hebben dan ook altijd een vol en divers programma dat verspreid is over meerdere dagen. Uiteindelijk hopen we dat daar toepasbare ideeën uitkomen die Groningen in economisch, sociaal of cultureel opzicht helpen een voorspoedige toekomst op te bouwen. De gemeente Groningen is zich bewust van deze kansen en faciliteert de podia en de festivalorganisatie.

Wat levert het op?

Voor veel initiatiefnemers is Let's Gro een unieke mogelijkheid om hun plan of initiatief bekendheid te geven en groter te maken. We horen dan ook regelmatig terug dat ze interessante contacten hebben opgedaan. Het festival stelt bezoekers en deelnemers in staat om hun netwerk te verbreden, kennis te delen en samen op zoek te gaan naar effectieve oplossingen voor actuele problemen. Zo hebben mensen banen gevonden, zijn bedrijven ontstaan en innovatieve producten ontwikkeld (denk bijvoorbeeld aan de oesterzwammenbitterballen en de chatbot Sonic voor Eurosonic Noorderslag). Tenslotte, is er tijdens Let's Gro ook gelegenheid om de toekomstplannen voor de stad te bekijken en te bespreken. Deze waardevolle input wordt meegenomen in de besluitvorming.

JUBILEUMEDITIE:

SPECIAL

IN 2017

EDITION:

BESTAAT

LET'S GRO

LET'S GRO

5 YEAR

5 JAAR

ANNIVERSARY

Donderdag 2, vrijdag 3, zaterdag 4 november 2017

Ja, inderdaad in 2017 bestaat Let's Gro 5 jaar! We hebben dus een klein feestje te vieren. Al vier jaar lang helpt Let's Gro om een deadline te hebben voor leuke plannen voor de stad. Tenminste dat horen we van de vele initiatiefnemers die deelnamen aan Let's Gro de afgelopen vier jaar. En in 2017 gaan we verder met alweer de 5e editie.

Doe ook mee!

Heb jij ook een goed idee voor de toekomst van onze stad? Wil je dat presenteren of bespreken met een grote groep geïnteresseerden tijdens Let's Gro? Laat dat dan aan ons weten door een email te sturen naar welkom@letsagro.nl. Vermeld in je mail je contactgegevens en een omschrijving van je eerste idee. Wij nemen dan zo spoedig mogelijk contact met je op. Wie weet heb jij dan straks ook een strakke deadline voor je plan en sta je op ons podium op 2, 3 of 4 november!

Thursday 2, Friday 3, Saturday 4th November 2017

Let's Gro has its 5th year anniversary to celebrate! So let's have a (small) party. Let's Gro is all about the future of Groningen. For already four years now we help people to have a deadline for future plans for the city. And in 2017, we continue to organize the 5th edition. Are you joining us?

Join us!

Do you have a good idea for the future of the city? Would you like to present or discuss your idea, during Let's Gro, with those interested in the topic? You can notify us by sending an email to welkom@letsagro.nl. Describe your idea and leave us your contact details so we can get back to you as soon as possible. Who knows, it could be you setting deadlines and presenting your plans on stage on 2, 3, or 4 November!

INITIATIEFNEMERS KIJKEN TERUG

Tijdens Let’s Gro werden bij Jimmy’s diverse evenementen georganiseerd. Daarover schreven een aantal jongeren artikelen, die zijn gepubliceerd in het magazine ‘2050’. Let’s Gro heeft twee verslagen overgenomen.

JONGEREN VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST

door Harm Havinga en Floris Duijn- Tijdens Let’s Gro vindt de workshop Slim Rijk plaats. Deze workshop staat in het teken van de deeleconomie, waarin delen en slim omgaan met producten centraal staat. Roisin en Leon zijn twee van de jonge sprekers. Zij zijn actief op het gebied van duurzaamheid, zelfredzaamheid en brengen hun passie graag over op andere jongeren.

Roisin (24) studeert sociologie en in haar vrije tijd werkt ze bij de Weggeefwinkel. “Mensen kunnen hier gratis spullen brengen en halen. Het is heel laagdrempelig en er komen mensen uit alle lagen van de samenleving. Ik vind het leuk om mensen te ontmoeten, ze hebben vaak een verhaal te vertellen. We willen laten zien dat je ook zonder geld goede producten kunt krijgen en willen verspilling tegengaan. Zelfs kapotte apparaten nemen we aan. Er zijn altijd wel mensen die daar weer wat mee kunnen. Maar geen printers meer graag! We willen daarnaast ook laten zien dat mensen zoiets zelf kunnen opzetten. Je kunt zo een weggeefplek oprichten bij jou in de buurt. We zijn geen officiële organisatie, maar men weet ons wel te vinden. Jongeren komen hier bijvoorbeeld hun snuffelstage doen. Mijn ambitie is dat er in 2050 een einde is aan de wegwerpmaatschappij en nutteloze overproductie; dat mensen duurzamer leven.”

Leon (20) was 15 jaar toen hij begon als vrijwilliger bij technisch en creatief jeugdcentrum SCN in Groningen. Inmiddels heeft zijn werk met jongeren op de afdeling motortechniek geleid tot een opleiding tot pedagogisch werker. “Er zijn verschillende ruimtes, zoals de studio, de gymzaal en de elektronica- en motorwerkplaats. Aan kinderen en jongeren bieden we veel mogelijkheden om dingen uit te proberen en te ontdekken wat hun passie is. We leren ze om creatief problemen op te lossen. Hier komen allerlei jongeren, zowel uit de wijk als uit Groningen en Haren; een leuke mix. Ik vind het supervet om te helpen en een voorbeeld te zijn voor jongeren. Ik zie jongens een motor in elkaar leren zetten en vervolgens leren zij het weer aan anderen. Zo krijg je generaties die elkaar verder helpen. Ik stimuleer ze om later een eigen bedrijfje te starten. Het zou mooi zijn als er straks in 2050 allemaal jongeren zijn die hebben gevonden wat ze willen doen en daar goed in zijn.”

www.kroon-magazine.nl

STUDENTEN EN STADJERS, WIJS MET ELKAAR

door Rients Verschoor - Mobieltjes worden weggestopt. “Het harde leven van een pubquiz”, vertelt gelegenheidsquizmaster Niels Bos de zaal belerend. Maar hoe kom je er anders achter hoe oud Bert Visscher is? Op basis van zijn energie zul je het nooit raden, hoewel de haren toch wat grijzer worden. Dit was één van de vele pubquizvragen tijdens de activiteit ‘WIJS presenteert: studenten en Stadjers’. De bonusronde? Het beroemde Letterspel. De prijs: een felbegeerde WIJS-taart.

WIJS (Wijk Inzet door Jongeren en Studenten) brengt jongeren en studenten in contact met Stadjers. De eerstgenoemden zetten hun kennis in voor de stad Groningen, terwijl de Stadjers hen leren hoe het ‘echte leven’ eruit ziet. Ook tijdens deze activiteit bundelen jong en minder jong de krachten. De WIJS-zijn bestaat uit vier rondes, met onder andere de befaamde plaatjesronde en muziekronde. Toch gaat de meeste aandacht uit naar het Letterspel, bekend van het tv-programma De Jongens tegen de Meisjes. Je zou denken dat woorden raden en uitbeelden met totale onbekenden tot complete chaos zou leiden. Maar iedereen wist elkaar bijna direct te vinden, alsof ze al jarenlang hadden samengewerkt.

Tussen alle lol door brainstormen de aanwezigen over wat jongeren en studenten voor Stadjers kunnen betekenen, en andersom, en hoe dat de komende jaren nog beter kan. WIJS heeft al 57 projecten lopen, waar meer dan 700 studenten samen met Stadjers werken om de stad beter te maken. Sommige klein, zoals plantenbakken neerzetten om de straat wat op te fleuren. Anderen wat groter, zoals het opzetten van een jeugdsoos in Selwerd, om ‘de jeugd van de straat te houden’, zoals dat zo mooi wordt gezegd. En genoeg andere ideeën, ook dankzij de Pubquizzers van vandaag.

Nieuwsgierig wat WIJS met die ideeën gaat doen? Kom langs in hun pand in winkelcentrum Paddepoel! Misschien staat daar dan ook nog wel een lekker stuk taart klaar. In ieder geval niet de WIJS-taart van het winnende team Picknicktafel. Die is op.

www.kroon-magazine.nl

ONTWERPSESSIE IDEEËNBANK | LEER HOE JE IN 1,5 UUR TIJD EEN INNOVATIEF IDEE KUNT ONTWIKKELEN

Hoe willen we wonen in de toekomst? Wat hebben we straks nodig als we ouder worden en met welke duurzame, innovatieve bouwvormen gaan we aan de slag? Tijdens de ontwerpessie van de Ideeënbank kwamen onder andere deze onderwerpen aan bod.

Er schoven verschillende mensen aan en zij dachten allemaal vanuit hun eigen achtergrond mee, bijvoorbeeld vanuit sociaal maatschappelijk werk, architectuur, innovatief ontwerpen of gemeentelijk beleid. Dit zorgde voor interessante ontmoetingen en waardevolle gesprekken.

In februari 2017 organiseert de Ideeënbank een vervolgbijeenkomst. Heb jij nou ook een geweldig idee op het gebied van wonen, meergeneratie wonen en/of intergenerationeel contact? Neem dan contact op met de Ideeënbank en ontvang een uitnodiging! Op de website van de Ideeënbank vind je een uitgebreid verslag van de ontwerpessie.

www.ideeenbankgroningen.nl/actueel/fotoverslag-ontwerpessie-ideeenbank-op-lets-gro

FIETSSTAD GRONINGEN | WAAR LAAT IK MIJN FIETS?

Het succes van Fietsstad Groningen geeft veel – steeds meer – fietsbewegingen in onze binnenstad. Zo wordt fietsparkeren een omgekeerd evenredig probleem: bewoners, winkeliers en andere verkeersdeelnemers, ook de fietser als voetganger, ervaren overlast op drukke dagen. Fietsersbond Groningen en WerkPro Stallingen willen bereiken dat fietsers, net als automobilisten, nadenken over waar ze hun fiets gaan parkeren. Daarvoor moeten dan wel voldoende en goede mogelijkheden zijn.

Let’s Gro was een mooie gelegenheid om in gesprek te gaan met het publiek over de vraag: waar laat jij je fiets en waarom? Het doel was aandacht te vragen voor de problematiek en ideeën op te halen voor oplossingen. Dat is gelukt: met brede publiciteit, een jubileumkrant, veel bezoekers, geanimeerde gesprekken, enthousiaste reacties en plannen voor vervolg.

De gesprekken over diverse aspecten van het thema fietsparkeren, zijn vastgelegd door studenten Ruimtelijke Ontwikkeling en Mobiliteit van de NHL. Fietsersbond Groningen en WerkPro Stallingen verwachten een rapport te kunnen presenteren met uitvoerbare ideeën en gaan dus in de toekomst vaker samenwerken.

www.fietsersbond.nl/groningen
www.stallingen.nl

SAMENWERKEN IS DE TOEKOMST GRONINGER CRAFT BEER

Hoewel het lastig is om je kwetsbaar op te stellen, is dat wel wenselijk voor de lange termijn. Daar wilden de jonge ondernemers van Pivo Brouwers de mensen die naar hun lezing kwamen bewust van maken. ‘Praat, deel, help elkaar en zie wat er voor moois uitkomt!’

Dat je zakelijk ook kunt samenwerken als je actief bent in hetzelfde vakgebied, bewijzen de brouwers van craft beer in Groningen. In plaats van te concurreren, bekijken ze hoe ze elkaar kunnen versterken. Pivo Brouwers: ‘Door het stijgend aantal kleine bedrijven en zzp’ers en het splijten van de samenleving – individualisering, discussies rondom vluchtelingen etc. – is samenwerken belangrijker dan ooit.’

In de aanloop naar Let’s Gro was er veel belangstelling voor de lezing, maar de opkomst was iets kleiner dan verwacht. Voor Pivo Brouwers heeft het vooral veel indirect opgeleverd, zoals naamsbekendheid, meer aandacht voor de craft beer scene en de mooie ontwikkelingen qua samenwerkingen. Check voor meer info ook de website van Pivo Brouwers of volg hen op Facebook, Instagram of Twitter.

www.pivobrouwers.nl

SWAP YOUR STUFF | SAMENKOMEN VOOR HET RUILEN VAN SPULLEN & DIENSTEN

Marielle Windhorst en Catharina Meter vinden het belangrijk dat mensen creatief omgaan met de spullen en de talenten die ze hebben en dat ze die inzetten om een doel te bereiken. Met elkaar in gesprek gaan en anderen ontmoeten, helpt daarbij. Daarom hebben zij tijdens Let’s Gro het event Swap Your Stuff georganiseerd.

De meiden zijn erg te spreken over hoe hun evenement verlopen is: ‘De locatie was ontzettend leuk, het was gezellig druk en mensen hebben veel geruild!’ Zo was Willemijn van Willemijnswerk aanwezig, die op locatie mooie tasjes zeefdrukte met het logo van Swap Your Stuff. Ook was er een mevrouw die haar zelfgemaakte jam kwam ruilen en een vrouw die leuke ansichtkaarten kon maken.

Wil je ook een keer meedoen? Marielle en Catharina plaatsen veel updates over nieuwe evenementen op Facebook.

www.swapyourstuff.nl

PRAAT MEE OVER IDEEËN VOOR VERBETERINGEN STADHUIS

Het Stadhuis van Groningen krijgt de komende jaren een opknapbeurt. Groot onderhoud en verduurzaming staan voorop. Maar nadenken over een functioneler gebruik van het monument kan ook geen kwaad. Denk bijvoorbeeld aan de plek, de omvang en het gebruik van de raadzaal en betere ruimtes voor de raadsfracties. De gemeente was benieuwd naar de mening van Stadjers, bij uitstek een Let’s Gro-thema dus. Immers, het gaat over het huis van de lokale democratie en dat is van politici én burgers. Een monumentale plek die idealiter uitnodigt om naartoe te gaan. Dat betekent goed toegankelijk, laagdrempelig en representatief.

Tijdens Let’s Gro presenteerde stadsbouwmeester Jeroen de Willigen alvast mogelijke ideeën in de raadzaal. Hij deed dat aan de hand van een verkennend vooronderzoek van drie deskundige architecten. Stadjers waren welkom om erover mee te praten. Drukbezochte rondleidingen door het Stadhuis een dag later en een informatieve film toonden het publiek nut en noodzaak van een aanpak. Ook vanuit huis kon men – via website en sociale media – zijn of haar

Foto: AW

mening geven over de gewenste verbeteringen van het Stadhuis. B&W zullen de vele honderden opgehaalde suggesties van het publiek meenemen in het vervolgtraject waarover de gemeenteraad uiteindelijk beslist.

www.gemeente.groningen.nl/aanpakstadhuis

GOEDE (REIS)VERBINDINGEN MET ONS ACHTERLAND | NOODZAKELIJK VOOR ONZE TOEKOMST

Tijdens de presentatie van Stichting Freedom of Mobility (From) is besproken hoe de noordelijke provincies als metropoolregio een verbinding kunnen vormen tussen de Randstad en de regio Hamburg. Gelet op reistijd en gemak, is de Randstad op dit moment moeilijk te bereiken vanuit Europa. Daarbij worden de provincies als tweederangs gezien en spelen zij geen grote rol. Hoe zorgen we ervoor dat Noord-Nederland via de spoorwegen en Eelde Airport weer mee gaat doen?

Aan de hand van een spectrum van geleide transport liet Stichting From zien dat elke vorm van geleide transport zijn waarde heeft, maar dat investeren in hogesnelheidstreinen een doodlopende weg is. De intercity kan beter worden vervangen door de magneettrein. Dat zal ervoor zorgen dat innovatie naar Noord-Nederland komt en dat bedrijven kunnen gaan bouwen en ontwikkelen aan deze techniek. Uiteindelijk kan de magneettrein een middel zijn dat Eelde Airport in staat stelt om Schiphol te versterken. Daarmee zetten we Noord-Nederland op de wereldkaart.

Dit proces vergt veel geduld en een lange adem. Het is een cultuuromslag die je niet zomaar maakt, maar volgens Stichting From kan Groningen een leidende positie nemen. De stichting gaat zelf door met de implementatie van de magneettrein en schrijft een businessplan. Daarbij zien ze Noord-Nederland en de provincie Noord-Brabant als de grootste kanshebbers om deze techniek als eerste toe te passen. Ook benoemen ze de rol van luchthaven Eelde en de plannen voor de Wunderline, zoals zij die zien.

De stichting is blij dat het Dagblad van het Noorden twee artikelen aan hen besteed heeft. Zij vonden het ook prettig dat beleidsmedewerkers van de Wunderline bij hun presentatie aanwezig waren, omdat de Wunderline bij uitstek geschikt is om aangesloten te worden op luchthaven Eelde. Dat was hiervoor nog niet bedacht.

www.stichtingfrom.nl

VAN PITCH NAAR BEDRIJF

Tijdens Let's Gro organiseerde Founded in Groningen het event Startups Think Big met onder andere Prins Constantijn (namens StartupDelta) en Ray Quintana (durfinvesteerder van Cottonwood Investment Fund). Groningen noemt zichzelf City of Talent, maar het talent moet worden benut, anders is het een lege huls. En daar ging het event over tijdens Let's Gro.

BIG

THINK
STARTUPS

Na afloop van het event was er tijd over. De zaal werd spontaan uitgedaagd om te pitchen voor Ray Quintana. Er werd minutenlang wat gegiecheld, ongemakkelijk op stoelen geschoven en elkaar aangekeken. Prins Constantijn: 'Jongens, waar wachten jullie op! Dit is je kans! Grijp deze!' en toen stond Ashmir Plantijn op. Toegegeven, hij had even een duwtje nodig van een vriend, maar beklom toen het podium en hield een vlammend betoog over zijn startup ColoTech. Natuurlijk wilden we hem graag spreken om te kijken hoe het na het event is afgelopen. We belden hem op en stelden onze vragen.

Wat maakte dat je na de aansporing van Prins Constantijn opstond?

'We hadden bewust gekozen om onze pitch niet aan te melden voor het event. Enkele van mijn teamleden waren op dat moment in het buitenland. Maar ja, ik zat in de zaal en hoorde de oproep. Toen dacht ik: wat heb ik te verliezen? Ik ga naar voren! Toen heb ik mijn verhaal over ColoTech verteld. Het was natuurlijk ook een prachtige kans.'

Vertel eens: wat doet ColoTech?

'Ik wil onze technologie ter versimpeling uitleggen aan de hand van een voorbeeld, zodat het concept beter te begrijpen is. Stel je voor dat er brand is. De brandweermannen gaan er razendsnel naartoe om de brand te blussen. Ze weten alleen niet waar de bron van de brand precies is en weten dus ook niet waar ze gericht moeten blussen. Omdat ze dit niet weten, kan de schade groter zijn dan als ze wel weten waar de bron zit: het vuur is nu immers moeilijker te doven. Om dit voorbeeld te vertalen naar onze technologie: vervang het woord brand door darmaandoening en het woord blussen door medicijnen en dan heb je de technologie die wij op de markt willen brengen. Medicijnen voor darmklachten. De medicijnen die tot nu toe beschikbaar zijn, werken niet efficiënt, omdat ze de 'bron van de brand' niet kunnen bereiken. Ze zijn roekeloos 'aan het blussen' waardoor de medicijnen ondoelmatig werken. Onze technologie kan medicijnen wel op een gerichte specifieke plek (dikke darm) afgeven. Dit zorgt ervoor dat bepaalde ziekten beter kunnen worden behandeld en/of kunnen worden aangepakt. Al met al, een prachtig concept waar ik heel trots op ben.'

Wanneer zijn jullie ermee gestart en hoe is het tot stand gekomen?

'In april 2016 zijn we begonnen. We doen mee met het VentureLab North Program. Professor Aard Groen staat aan het hoofd van deze organisatie

en zij helpen ons om van een idee een bedrijf te maken. Ik liep al een tijdje rond met de gedachte een eigen bedrijf te starten. Maar wist niet wat. Toen ben ik aan het programma begonnen. Je krijgt ondersteuning met bijvoorbeeld financiën, marketing en hoe je een businessplan moet opstellen.

Heb je nog verder gesproken met Ray Quintana?

'Na afloop van de pitch is Ray Quintana met ons meegegaan naar het Launch Cafe en hebben we met elkaar verder gesproken over ons business idee. Hij had ontzettend veel goede tips. Hij denkt anders over bepaalde zaken. Meestal wil je zelf op safe spelen en het klein houden. Hij motiveert je om naar 'the bigger picture' te kijken en hoe je dat kunt bereiken. Ons contact met hem is zeer waardevol. Naarmate ons businessplan vordert, willen we nog een keer met hem in gesprek. Wie weet wat daar allemaal nog uit voort kan komen!'

Hoe gaat het nu verder?

'Let's Gro, zoals de naam al suggereert, heeft ons letterlijk laten groeien zodat we vanuit een ander perspectief naar onze technologie kunnen kijken. Zeker ook met de input van Ray Quintana. Er zijn veel positieve reacties op ons plan. De technologie is gepatenteerd, uitvoerig getest en is relatief makkelijk toepasbaar voor andere doeleinden. Zodra ons businessplan compleet is en we er helemaal klaar voor zijn, gaan we officieel van start.'

Hoe ziet ColoTech eruit over 10 jaar?

'Goeie vraag. Ik ben ervan overtuigd dat wij dan de beste zijn in het leveren van medicijnen naar de dikke darm. Wat? De beste van de beste! Daar gaan we voor.'

Startups Think Big - Foto's: NKM

OPEN UP GRONINGEN TO INTERNATIONALS

The population of Groningen is changing, and diversifying – we have all noticed that. How can we welcome our new residents, without losing the high level of social trust and strong local identity which make Groningen so special?

For the future of the city, it is indeed crucial to open up Groningen to internationals. New residents from afar, and particularly knowledge migrants, are increasingly important for the city. As the surrounding provinces age and shrink, new residents will play a key role in maintaining and developing the demographic and economic vitality of Groningen. They bring cultural diversity, new networks, a fresh perspective; this all contributes to the self-regenerating, innovative capacity of Groningen. Yet until now, our new international inhabitants are minimally involved or engaged in the active city life of Groningen. And locals barely know them, or what their perspective on the city is.

For the Let's Gro festival, our main aim was to increase the participation of internationals in the life of the city. That included the goal to

- connect to and activate international residents to contribute to shaping the city;
- shake up the self-image of Groningen to see itself in a global context;
- facilitate development of (structural) networks, relationships and collaboration between local inhabitants, local organisations and international inhabitants.

To realise these goals, we created several events and connected to other events organised by or about internationalisation and diversity. We also made sure that internationalisation was a very visible theme throughout the festival, through dissemination and coverage beforehand, a personal campaign to reach international networks, and inclusion of our programme in others' festival highlights and campaigns.

Our main events during Let's Gro were the panel discussion, *The joy of small cities*, held in the Grand Theater on Wednesday afternoon, and the integration event *Mix&Match Groningen*, held at BED on Friday evening. Both were lively and well-attended events, generating lots of new discussions and contacts. *Mix&Match* was received so positively by all who attended that we are going to continue it! A next edition is planned for early in 2017, and we plan to schedule it on an ongoing basis for the rest of the year. We have connected with many local and international residents who gave and will continue to give feedback on city plans regarding internationalisation. And we had a lot of fun!

The Let's Gro programming was a kick-off to longer-term changes and projects in the city regarding internationalisation. We will be involved in these and would love to hear your input. So if you want to meet new inhabitants, reflect on the changing face of the city, or offer your ideas for internationalisation, we would love to hear from you!

You can follow us here:
www.facebook.com/thisismaieutic

Marian Counihan

LIKE ONS

OP FACEBOOK EN TWITTER!

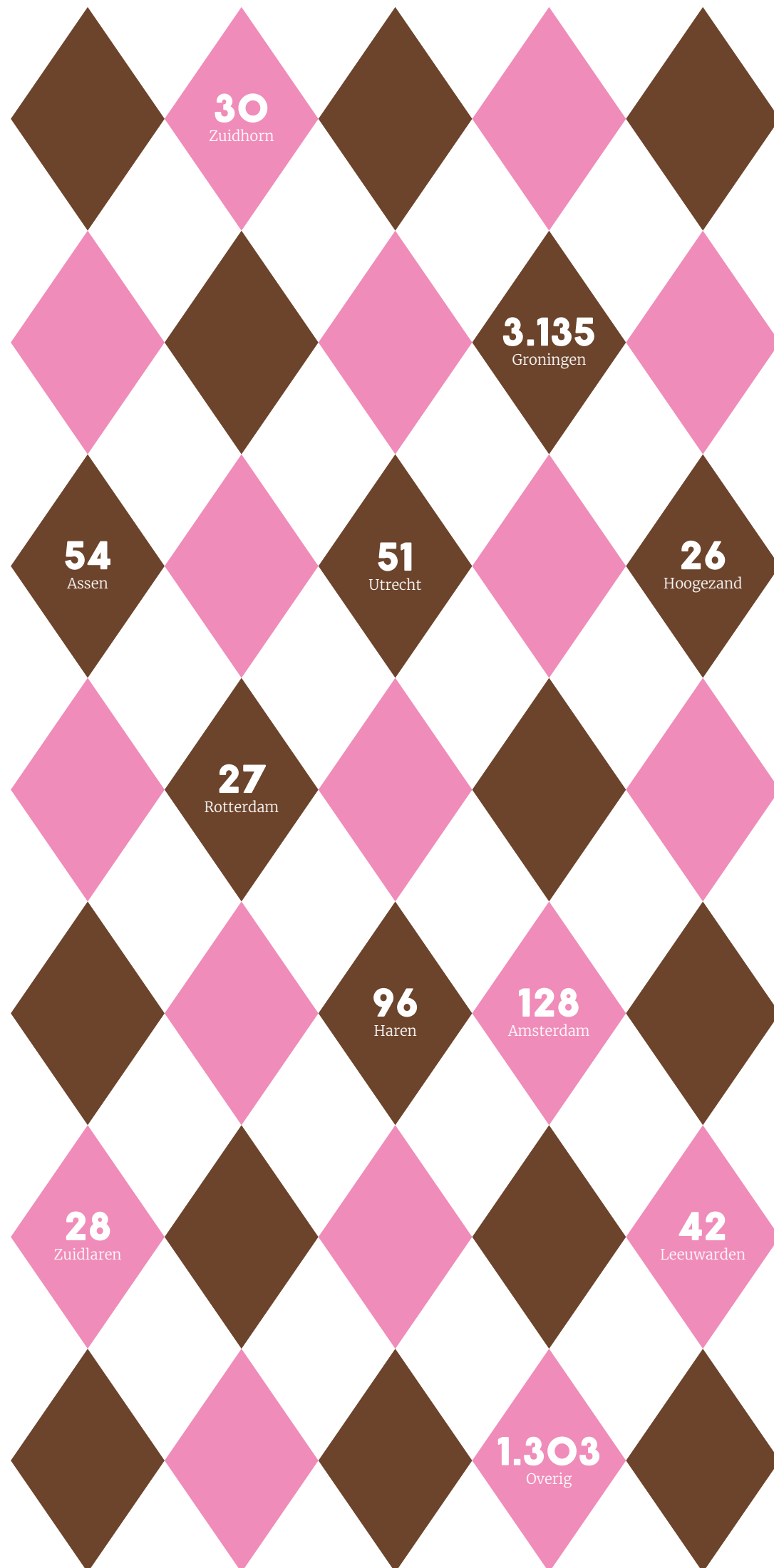
Ja, als zelfrespecterend festival ben je ook aanwezig op Facebook en Twitter. We hebben op Facebook in 4 jaar tijd 4.920 likes verzameld en op Twitter hebben we inmiddels 3.525 volgers.

Wil je op de hoogte blijven van al het laatste nieuws rondom Let's Gro? Like ons dan ook op Facebook of volg ons op Twitter.

**4.920
LIKES OP
FACEBOOK
WAAR KOMEN
ZE VANDAAN?**

Wist je dat...

- ... er ruim 175 initiatiefnemers/organisaties betrokken waren bij Let's Gro in 2016?
- ... er meer dan 40 medewerkers en vrijwilligers werkzaam zijn tijdens het festival?
- ... er Let's Gro activiteiten op meer dan 33 locaties werden georganiseerd?
- ... de Holland Web Week dit jaar onderdeel is geworden van Let's Gro?
- ... we doventolken hebben ingezet bij vele activiteiten van Let's Gro?
- ... Let's Gro gefaciliteerd wordt door de gemeente Groningen?
- ... we dit jaar ons 5-jarig jubileum vieren op 2, 3 en 4 november?
- ... we vloggers tijdens het festival hadden rondlopen van Schepen aan de Horizon en dat deze filmpjes terug te kijken zijn op onze website?
- ... dat ook OOG TV in de persoon van Colin Mooijman geweldige filmpjes heeft gemaakt van de initiatieven en je die ook kunt terugkijken op www.letsgro.nl?

Op vrijdagavond werd, in de Let's Gro tent op de Grote Markt een bijzondere workshop georganiseerd. Samen met de werkgroep Doofvriendelijk Groningen presenteerde het Dovenclubhuis Groningen: De Gebaren Rap. Bezoekers konden in rap tempo een aantal handige gebaren leren. Voor iedereen een aanrader, maar zeker ook voor de kapper van Ridouan Afellah. Ridouan is doof en dat bemoeilijkt de communicatie tussen hen. Omdat zijn kapper was uitgenodigd voor de talkshow Let's Klets liepen zij elkaar toevallig tegen het lijf en Ridouan aarzelde niet. Hieronder vertelt hij hoe hun gesprek verliep.

Wat leuk dat je op deze manier voor het eerst echt een gesprek hebt gehad met je kapper. Kun je vertellen hoe het begon?

Ridouan: "Toen ik bij de Gebaren Rap zat in de tent op de Grote Markt, zag ik mijn kapper gebaren oefenen. Ik vroeg de tolk om met me mee te gaan een praatje te maken. Ik wilde mijn kapper laten zien hoe je via een tolk praat. Nu kon ik hem gewoon vragen waarom hij bij de Gebaren Rap was! Hij was gevraagd om te komen knippen in de tent."

Toevallig! Heb je hiervoor eigenlijk altijd uit kunnen leggen hoe je geknipt wilde worden?

"Al ongeveer drie jaar ben ik vaste klant bij hem. Hij is altijd heel sociaal en het is gemakkelijk om contact te maken met hem. Het zou mooi zijn wanneer hij gebarentaal gaat leren. We hebben nog geen miscommunicatie gehad over mijn kapsel. Soms is er een stagiair die mijn haar knipt, dan gaat het wel net even anders. Maar ja, die moeten ook leren knippen en oefenen hoe je communiceert met iemand die doof is."

Verandert dit nu iets aan de manier waarop jullie in de toekomst met elkaar communiceren?

"De volgende knipbeurt zal echt anders verlopen, omdat hij nu een paar gebaren weet. Dat is echt mooi om te zien! Ik denk dat de communicatie steeds beter wordt en hoop dat hij mij gebaren vraagt en zelf opzoekt. Dan verloopt het contact steeds gemakkelijker."

Dankjewel Ridouan voor je verhaal en Anja Nutters voor de vertolking!

BRILJANT MISLUKKE N: DE KRACHT VAN KWETSBAARHEID

'Het thema falen vind ik heel interessant. We falen natuurlijk aan de lopende band, de hele dag, allemaal. Het is mooi als je daar open over kunt praten.' Jonas van der Vlugt organiseerde samen met Hent Hamming en Bas Sijpkens het event Failure Lab tijdens Let's Gro, maar de avond liep iets anders dan verwacht.

Het idee om een Failure Lab te organiseren, kwam van Hent. Hij was betrokken bij een eerdere editie tijdens Let's Gro in 2013. Jonas: 'Dat was, denk ik, in een andere setting. Wij hebben er nu voor een bombastischer verhaal van gemaakt.' De mannen kozen Letterman. Leren stoeien, eerste klas gasten, interviews door Hent en Jonas als DJ, die zich af en toe ook in de gesprekken kon mengen. Failure Lab 2.0.

De nieuwe vorm had niet helemaal het gewenste effect.

Mensen voelden zich niet vrij om zich bloot te geven. 'We wilden even helemaal de misère in. Het plan was om echt naar falen te kijken: wat gaat er nou mis bij mensen, hoe werkt dat en wat kun je daarvan leren. Succes bestaat immers bij de gratie van mislukking. Maar, dat falen laten mensen niet zomaar zien. Alleen als ze volledig veilig zijn. Enigszins saai gesprekken waren het resultaat. 'Om mensen echt open te laten gaan en geïnspireerd te laten vertellen, zijn een aantal basisvoorwaarden nodig. Een veilige omgeving is daar absoluut een van.'

Vallen en weer opstaan

Naaft een veilige omgeving is er nog een ander aspect waar je rekening mee moet houden als het gaat om falen. Jonas: 'Mensen praten niet graag over verdriet, omdat de wereld - Facebook, Instagram - is gebaseerd op succesverhalen. Niet op falen. Nogmaals, succes bestaat niet als er geen falen is. Toch is het systeem zo ingericht dat je dan weer je eigen falen gaat belichten.' Als voorbeeld noemt Jonas het verhaal van iemand die zijn opleiding niet heeft afgemaakt. Die persoon heeft een hobbellige weg bewandeld, maar hij kan ook zeggen dat hij autodidact is, inmiddels een groot netwerk heeft opgebouwd en sterker is geworden. 'Dat is niet erg, maar heb je het over succes en niet over falen.'

FAILURE LAB

B

Betekent dit dat Failure Lab mislukt is? Jonas lacht: 'Er kwam een meneer naar me toe die zei: ik wilde even zeggen dat u gefaald heeft, de mensen gingen niet open. Maar hij was natuurlijk een van die Erlenmeyers die aan het pruttelen was en er gebeurde niks mee. Maar goed, als je het over een laboratorium hebt, is dat ook een uitkomst natuurlijk.' De mannen hebben veel geleerd over het bespreekbaar maken van falen. 'Het was een super gezellige avond. De borrel duurde nog lang. Het zag er geweldig uit. Alles klopte, alleen datgene wat we wilden laten zien, de kracht van kwetsbaarheid, verscheen wat laat ten tonele.'

Toekomstperspectief

Let's Gro wil mensen en ideeën bij elkaar brengen, zodat nieuwe verbindingen ontstaan en toepasbare oplossingen voor uitdagingen in Stad en Ommeland uitgewerkt worden. Jonas: 'Kijk, rijkdom is natuurlijk niet alleen geld verdienen, maar ook met geïnspireerde mensen werken. Een mooie zaal hebben. Een keer iets uitproberen. Spelen! Zonder zorgen over of iets wel of niet werkt. Gewoon proberen en daarvan leren. Daar ontstaan, creatief gezien, de mooiste dingen uit. In plaats van dat je het helemaal kapot redeneert. Let's Gro heeft ons de kans gegeven om dit helemaal uit te werken. Wij hebben daar natuurlijk ook heel veel uren en effort in gestopt, maar zo help je elkaar en kan er iets ontstaan. Daar zijn we Let's Gro heel dankbaar voor. Nu moeten we verder kijken natuurlijk, naar wat we hiermee willen.'

Failure Lab in een vorm gieten voor scholen en het bedrijfsleven is een mogelijkheid. 'We zijn er nog niet heel actief mee bezig, maar het zou heel goed van pas kunnen komen tijdens een congres of tijdens een dag die gaat over verbinding of iets dergelijks. Wat zou dat opleveren aan wederzijds begrip, vriendschap, liefde? Ik denk dat mensen het best presteren als ze het naar hun zin hebben en als ze zich veilig voelen. Als ze doen wat ze leuk vinden. Het Failure Lab is misschien wel een manier om daarachter te komen.'

Voor Hent, Bas en Jonas krijgt Let's Gro dus zeker een vervolg: 'We gaan ermee door, ja. Daarbij wordt onze belangrijkste uitgangspositie natuurlijk: hoe kunnen we het zo veilig mogelijk maken, zodat mensen echt open kunnen gaan.' Hij voegt daaraan toe: 'Als mensen dit lezen en ze willen een Failure Lab op maat, neem gerust contact op! Dan regelen we het.'

Meer informatie?

Je kunt Failure Lab vinden op Facebook of stuur een mail naar Jonas van der Vlugt: info@jonasspeeltmetvuur.nl

HET ROZE PAND

Pats. De zondag voor de start van het festival was Headquarters van Let's Gro plotseling helemaal knalroze. Dat viel niet alleen op, maar ontlokte ook veel reacties: 'briljante actie', 'vrolijk', 'mooi: beetje reuring in de tent', 'zoiets kan alleen in Groningen', maar ook 'hoeveel kost dat' en vooral 'waarom?'. De reden laat zich raden. In april 2017 wordt het pand gesloopt om ruimte maken voor de Nieuwe Oostwand. Het pand werd roze geschilderd om dat moment te markeren, maar ook om de aandacht te vestigen op de prijsvraag voor de nieuwbouw op deze plek.

Tijdens Let's Gro werden op vrijdag 11 november drie plannen gepresenteerd wat

er voor het huidige gebouw in de plaats zou komen. In een uitpuilende zaal bij het Groninger Forum vertelden Mensenborgh, NESK en PME/Vastgoud waarom hun plan het beste was voor deze plek. Inmiddels weten we dat Mensenborgh met het plan Merckt - naar het ontwerp van Powerhouse Company - heeft gewonnen. Van de ruim 20.000 (!) stemmen vond driekwart dat dit het beste plan was.

Het huidige hoekpand is gebouwd in 1955 en ontworpen door ir. G. Bosma in opdracht van juwelier Oving uit Groningen. Veel Groningers kennen het gebouw nog als 'het pand van juwelier Klaas Oosterhof'. Het pand maakt deel uit van het Wederopbouwplan van de binnenstad van Groningen onder supervisie

van Ir. Granpré Molière. Niet voor niets was architect Bosma opgeleid door Granpré Molière aan de TU Delft. Voor het huidige pand stond er een 19e eeuwse winkelhoekpand van de Firma Boterweg ('Herenmodes en Indische uitrustingen'). Dit betrof een eind 19e eeuwse pand, gebouwd in een rijk versierde eclectische bouwstijl.

Het is belangrijk dat we ons realiseren dat we bij verandering kennis hebben van het verleden. Bij elke ingreep in de binnenstad moeten we ons beseffen dat we op de schouder staan van vaak indrukwekkende voorgangers. Met het verven van het pand is dit moment niet onopgemerkt gebleven. De tekst op het spandoek op het pand zegt het:

*Heb je er ooit bij
Stilgestaan*

*De stad staat
Nooit stil*

*Ook ik blijf
Niet staan*

5GRONINGEN

door Frank Jansen – 5Groningen maakt van Groningen een proeftuin voor de nieuwste supersnelle generatie mobiel internet: 5G. Hebben we dan nog niet genoeg aan het 4G netwerk waarmee surfen op het internet en het streamen van filmpjes moeiteloos lijkt te gaan? Spreker en ondernemer Stef van der Ziel - Jet-Stream - probeert de kwetsbaarheid van ons huidige mobiele internet te demonstreren door alle aanwezigen tegelijk een filmpje te laten streamen.

Het lukt ons als publiek net niet om het mobiele internet in de omgeving van het Grand Theater plat te leggen, maar het scheelt niet veel garandeert Stef ons. Oké, onze huidige generatie mobiel internet is kwetsbaar bij grote hoeveelheden dataverkeer, maar waarom zou dat dataverkeer dan zo enorm stijgen in de toekomst?

De kern van wat er deze vanmiddag verteld wordt, is dat steeds meer apparaten met elkaar zullen communiceren via het internet: een Internet of Things. Hierbij moet gedacht worden aan sensoren op akkers die precies doorgeven aan drones wanneer en waar water nodig is, wasmachines die direct aan de monteur aangeven wanneer een onderdeel vervangen moet worden, of zelfs sensoren in het lichaam die aangeven wanneer we ziek worden. Al deze communicatie zal steeds meer dataverkeer genereren en heeft een snel en betrouwbaar netwerk nodig.

5Groningen gaat experimenteren met de mogelijkheden van 5G in de landbouw, zorg, energie en verkeer en logistiek. Kortom, zo bieden zij Groningen de unieke kans om volop te innoveren en voorop te lopen in de ontwikkeling van toepassingen voor het Internet of Things.

Brouwerij Martinus heeft in samenwerking met IBM Nederland en Let's Gro de 'Nuchter' gepresenteerd. Een bier dat het karakter van de stad Groningen bevat. Om het karakter te bepalen dat bij Groningen past analyseerde IBM's supercomputer Watson honderdduizenden proefnotities over bieren.

#Groningen #Nuchter #Bier

GRONINGEN: HET AUSTIN VAN NEDERLAND

door Mart Jan Hofstede – *De grote zaal van het Grand Theater lijkt wat leeg, zo vlak na de drukbezochte lezing van Wierd Duk, maar: kwantiteit staat niet gelijk aan kwaliteit!*

Peter Smidt, creatief directeur van Eurosonic Noorderslag, vertelt met bevlogenheid over de groei die het ‘showcase festival’ de laatste jaren heeft doorgemaakt en hoe dat ook de Nederlandse muziekindustrie volwassener heeft gemaakt. Uniek aan het festival is dat het meer is dan dat: het gaat niet alleen om muziek, maar ook om de ontmoetingen die partners uit de muziekindustrie met elkaar hebben. Innovatie op het gebied van de productie van evenementen is hier een centraal thema. Eurosonic Noorderslag is op die manier van grote waarde voor de muziek ‘scene’ en alle festivals in de rest van Europa. Groningen als een soort kraamkamer van muzikale en technologisch creatieve ideeën dus. Wat dat betreft is de vergelijking met de grotere broer South by Southwest in Austin, Texas snel gemaakt. Peter geeft aan dat op Eurosonic echter de grip op de gehele organisatie nog veel groter is, terwijl men in de VS de laatste jaren de focus op vernieuwing in de muziek wat lijkt te verliezen doordat het evenement daar haast oncontroleerbaar groeit.

Marcel Albers, ondernemer in de muziekindustrie en projectleider van EPIC (European Production & Innovation Conference) onderschrijft dit. In de huidige muziekmarkt en alles daaromheen liggen volgens hem grote kansen voor ondernemers, en die grijpen we ook. Eurosonic is de belangrijkste spin in het hele netwerk van de Europese en zelfs wereldwijde muziekindustrie.

Een van de mensen die innovatieve ondernemers wil helpen aan te haken bij het succes van Eurosonic is Anna van Buren van Stichting Innofest. Innofest draaide het afgelopen jaar ruim 30 projecten die innovatieve bedrijven stimuleerden hun vernieuwende product te testen op meerdere festivalterreinen. Zo werd een app die geluidsoverlast gedetailleerd en genuanceerd in kaart brengt getest op het Groningse festival Paradigm, gehouden op het terrein van de voormalige Suikerunie. Het is de bedoeling dat ook buiten de wereld van de festivals innovatieve ideeën voet aan de grond krijgen.

Technologische innovaties zijn nu precies wat Boris Geheniau, ondernemer en muzikant, miste op Eurosonic. Hij was dan ook blij te horen van Innofest. Hij hamert erop dat een focus op het benutten van mogelijkheden op tech-gebied belangrijk is om als festival interessant en vernieuwend te blijven. Tot besluit werden met de zaal enkele stellingen besproken die betrekking hadden op de toekomst van Eurosonic Noorderslag. Hoe ziet de financiële toekomst eruit? Wat kan er beter? Is Groningen over een aantal jaar nog steeds de ideale plek voor Eurosonic? Na de nog verse verkiezingsoverwinning van Donald Trump in de VS lijkt alles mogelijk, maar er heerst vertrouwen over de toekomst van Eurosonic Noorderslag in Groningen.

Van de redactie

Tijdens Let’s Gro hebben Boris Geheniau en Anna van Buren elkaar leren kennen. Daardoor is er een samenwerking ontstaan tijdens Eurosonic Noorderslag en is er een chatbot ontwikkeld voor het festival.

Je stelde een vraag over Eurosonic Noorderslag en kreeg direct antwoord van chatbot Sonic. Niet meer zoeken in verschillende kanalen als website, app, Facebook, Twitter, Snapchat, etc. Er heeft een team van ongeveer twintig programmeurs, front end developers, ontwerpers en marketeers hard gewerkt aan de chatbot Sonic. Sonic kan de festivalbezoeker helpen aan de timetable, informatie over artiesten, podia, activiteiten in de buurt, eten en het weer. Sonic is gebouwd door medewerkers van NOO-ondernemers tijdens het eerste NOO Tech Track festival wat een initiatief is van de NOO, Innofest en ondersteund wordt door specialisten van de DX afdeling van Microsoft.

Groningen ontmoet de buren? Jep, de buren: Gdansk, Londen, Düsseldorf, Bremen, Oldenburg, Hamburg, Berlijn en Kopenhagen. Al deze plaatsen waren tijdens Let's Gro vertegenwoordigd op de Internationale Bloggers Meetup die we in onze mooie stad organiseerden. Weken van voorbereiding, organiseren en regelen gingen er aan vooraf. Oh, wat hadden we het er druk mee. Met de gemeente Groningen, Groningen Airport Eelde, Marketing Groningen, het Groninger Museum, zes hotels en twee horecabedrijven in de stad sloegen we de handen ineen en organiseerden we een internationaal bloggers event. En wat was het gaaf zeg!

De blogbar en de meetups voor Noord-Nederlandse bloggers organiseren we al een tijdje: leuke manieren om nieuwe mensen te ontmoeten, kennis en kunde uit te wisselen en samen te werken. Dat smaakte naar meer. Daarnaast zijn we dol op reizen, hebben we een vliegveld naast de deur en zagen we online hoe andere steden zich profileren (op sommige plekken al in samenwerking met bloggers). Het idee om internationale online influencers kennis te laten maken met Groningen was dan ook al snel bedacht. En de Groningse bloggers stonden te trappelen om ze welkom te heten.

Onze gasten waren lifestyle, travel, fashion en food bloggers, vloggers, instagrammers en fotografen. Twee thema's stonden centraal gedurende de meetup: gastvrijheid in Groningen en Groningen als vakantiebestemming. Hoor jij wel eens dat (internationale) mensen Groningen noemen als stad voor een leuk tripje? Wij horen dat niet zo vaak en vroegen ons af waarom niet. Ook het merendeel van de bloggers had niet eerder aan Groningen als bestemming gedacht. Zelfs de Poolse bloggers niet, ondanks dat er al een tijdje een rechtstreekse vlucht (slechts ongeveer een uurtje vliegen en dan zijn ze hier en wij in Gdansk) is. In gesprek met onze gasten bleek online onbekendheid hier zeker debet aan te zijn. Ook het gebrek aan Engelstalige informatie werd genoemd.

Werd Groningen als gastvrij ervaren? 'Jazeker', was het antwoord! Om nog wat gastvrijer over te komen hadden ze natuurlijk de nodige tips. Welke? Nou, de adviezen varieerden van ruimere openingstijden van de horeca (vooral ook op zondag), meer Engelstalige info, tips van locals beschikbaar maken, (gratis) fietsen beschikbaar stellen om de stad te verkennen en gedurende de hele dag warme maaltijden in de horeca. De rode draad was eigenlijk: sluit meer aan op de belevingswereld van internationale gasten. Zorg dat ze zich meer thuis voelen.

Op sociale media konden we (o.a. op Instagram via #ibmo50) een beetje volgen wat iedereen zoal beleefde en ondernam in Groningen. Gelukkig zagen we alleen maar positieve verhalen voorbij komen. Foto's van mooie architectuur in de binnenstad, filmpjes van lekker eten en drinken, toffe (outfit) foto's op mooie plekjes in de stad (Martinerkerkhof bijvoorbeeld) en nog veel meer. Tijdens de meetup bij BED zaterdagochtend hoorden we ook enkel enthousiaste geluiden. Iedereen was onder de indruk van Groningen. Her en der hoorden we al mensen zeggen dat ze niet snapten waarom ze Groningen niet eerder als bestemming hadden gekozen, want: "Wat is het een mooie stad zeg!" En: "Wat is hier veel te zien en te doen!" Of: "Wow, ik wist niet dat er zulke mooie huizen en gebouwen in Groningen zijn!" En: "Wat heerlijk dat alles op loopafstand is, dat maakt het lekker overzichtelijk en relaxed."

Twee superleuke in Groningen wonende Duitse stadsgidsen gaven de bloggers een inkijkje in Groningen, o.a. vanaf de Martinitoren. En niks was te gek: kennismaken met het Groningse nachtleven? Tuurlijk: niemand anders dan nachtburgemeester Oelinda ging met de bloggers, fotografen en vloggers op pad om ze een inkijkje te geven. Lekker lunchen was ook geen probleem bij de Griekse traiteur in de Steenstilstraat: De Olijfboom maakte graag allemaal lekkers voor ons klaar. Duitse blogger Bella uit Berlijn plaatste een foto op Instagram: "I love Greek food. Könnte ich jeden Tag essen. Der Feta war ein Traum!" Het Groninger Museum verzorgde ter afsluiting van het officiële programma een rondleiding.

De eerste blogs over dit event en vooral over Groningen zijn al online te vinden. Check bijvoorbeeld: The Copenhagantales, Kim Buining, Sarah von H en meer... Betere 'reclame' voor Groningen kunnen we ons niet wensen, toch? Dit event vond plaats met dank aan en in samenwerking met:

- gemeente Groningen
- Groningen Airport Eelde
- Marketing Groningen
- Titus Akkermans (High Standard Travel)
- The Student Hotel
- Hampshire City hotel
- Hampshire Plaza hotel
- Mercure Plaza hotel
- Asgard hotel
- Stee in Stad hotel
- Griekse traiteur De Olijfboom
- BED, onderdeel van De GYM
- festival Let's Gro
- Groninger Museum

En alle internationale en Noord-Nederlandse bloggers, waaronder wijzelf natuurlijk!

Janet & Anneloes
www.notsostuff.nl/en

ice cream
with a
social
flavor

@Liesbeth050

Ontroerende ontmoetingen, bijzondere gesprekken, food-for-thought, afspraken en stappen voorwaarts. @letsgr0050 was weer waardevol! #topStad

@AntjeDiertens

Dit was erg leuk! Mooi democratisch experiment in een goede sfeer. #raad050 @letsgr0050

@AmbulancezorgGR

Veel publiek bij #letsgr00 vanmiddag in #loppersum!
#ambulance#toekomst #innovatie #samenbeter #5groningen

@broosting

Gespeeld met #hololens en htc vive bij @dezwartehond thx!!
@letsgr0050 thx voor het organiseren!

@bertbieleman

Prachtige open raad bij @letsgr0050 met mooie ideeën als Windbomen en Vrieskoelkasten en Digitale speel-sportplaatsen
@EmperorRene

@IlzevanOost

What a powerful story! About the importance of telling female refugees what are their rights. #Letsgro

@roosfotoos

Diversiteitscafe: mooie combi van Ethiopisch koffieritueel en oud-Hollandse klederdracht @letsgr0050

@JeroenBnC

@I_Turn_IT op de grote markt, geweldig voor de kinderen!
@letsgr0050 2016

@susannepannetje

Oh. Ik houd trouwens van dit roze pand in stad. #letsgr00 #groningen
#mooirozeisnietlelijk #martinitoren #liefde

@PeetGron

Wauw grote opkomst OpenRaad #raad050 #letsgr0050

@tacoold

Zo gaaf: kids bezig met techniek en software tijdens @letsgr0050 door @I_Turn_IT #groningen #letsgr00
Fantastisch!

@MarcelvdHul

Heerlijke soep van bloemkolen die anders in de prullenbak zouden verdwijnen! #destreekboer #letsgr00

@JanvdVeen

Samen met @MarcellaTweet en internationale bloggers uit Dk, Uk, De en Pl in gesprek over Stad als internationale bestemming.
#letsgr00

INITIATIEFNEMERS KIJKEN TERUG

Foto: RK

LEEF ALS EEN (GRONINGSE) TOPSPORTER!

Legendary Lanes heeft op vrijdagavond 11 november een workshop verzorgd waarbij een dertigtal bezoekers aanwezig was. Het thema van Legendary Lanes is om individuele topsporters en talenten middels personal branding te vermarkten vanuit een topsporter collectief in Noord-Nederland, met Groningen als centrum van de activiteiten. Hierbij nadrukkelijk gebruikmakend van social media. Vanuit de achterliggende gedachte dat sport verbindt.

De mogelijkheden voor sporters en talenten om optimaal te presteren moeten en kunnen verbeterd worden. Daar levert Legendary Lanes een bijdrage aan. Sporters kunnen bijvoorbeeld middels clinics en workshops op scholen en bij sportverenigingen “teruggegeven” worden aan de regio om op die manier veel nadrukkelijker de verbinding te leggen tussen topsport en breedtesport. Het helpt ook om de plannen die er zijn, om van Groningen de meest vitale stad te maken, te ondersteunen.

Tijdens de workshop waren vijf sporters aanwezig, verbonden aan Legendary Lanes. Ze werden kort geïnterviewd om een inkijkje te geven in hun sportieve bestaan om een beeld te schetsen hoe lastig het is om optimale omstandigheden te creëren om maximaal te kunnen presteren.

Het doel was om zoveel mogelijk mensen deelgenoot te maken van het concept van Legendary Lanes. De hoop was ook om ondernemers te treffen tijdens Let's Gro, maar die bleken er niet te zijn. Wel kwam wethouder De Rook van Groningen spontaan langs om het belang van Legendary Lanes te onderschrijven. Ook heeft de organisatie er een aantal afspraken uitgehaald, variërend van een regisseur die mee wil denken over het maken van filmpjes tot iemand die vanuit haar opleiding graag stage wil lopen bij Legendary Lanes.

www.legendarylanes.com

SINT MARTINUS-EVENEMENT | HET ANDERE GEZICHT VAN DE STAD: DE VEERKRACHT VAN JONGEREN

Sint Martinus' Pronkjewailn besteedt elk jaar aandacht aan Stadgers die ondanks tegenslagen sterk in het leven staan. Dit jaar waren dat jongeren.

Hoewel Groningen barst van het talent heeft niet iedereen de kans om zijn dromen uit te laten komen. Passie kost vaak geld en voor één op de vijf kinderen in Groningen is dat een probleem. Zij leven in een gezin met een laag tot zeer laag inkomen. Toch zie je dat ze zich handhaven en ervoor gaan. Dat hebben wij op 11 november in de Martinikerk laten zien.

Er was een indrukwekkende voorstelling over Veerkracht met Dans, Poëzie/Theater, Muziek en Beeldende Kunst door jongeren uit de hele stad. De kerk zat vol met jongeren en ouderen die ademloos keken en luisterden. Aan de voet van de Martinitoren stond een

Foto: RK

installatie van vijf meter met foto's van en een tekst over hen. Het was mooi om te zien hoe vaak die gefotografeerd werd. Er is een foto- en verhalenserie gemaakt over vijf jongeren die iets overwonnen hebben, bijvoorbeeld leven met een dodelijke ziekte, maar ook hun passie volgen zoals journalist of danser worden. Ook OOG TV maakte twee portretten.

Voor foto's en filmpjes van deze avond kun je kijken op de Facebookpagina van Sint Martinus' Pronkjewailn en de publicatie is gratis op te halen bij Link050 in de Ebbingestraat.

www.SintMartinusPronkjewailn.nl

VAN KLACHT NAAR KRACHT | DELEN PRAKTIJKERVARING INFORMELE ZORG

Het Centrum voor Zelfregie en Participatie Wle DOun, onderdeel van Stichting voor Zelfregie en Participatie, organiseerde de workshop Van klacht naar kracht.

“We gingen in gesprek met twintig deelnemers over wat er anders moet in zorg en welzijn en hoe dat te realiseren. Deelnemers waren studenten, ervaringsdeskundigen, cliënten en medewerkers, directeuren/eigenaren en vrijwilligers van diverse organisaties werkzaam in het sociale domein, de zorg, belangenbehartiging voor cliënten van de zorg, sociaal onderzoek en re-integratie. Er zijn verschillende ideeën geopperd en besproken. Hoe brengen we samen de broodnodige veranderingen tot stand? Deze veranderingen kun je samenvatten door te zeggen dat de instellingen zich gaan aanpassen aan de leefwereld van de burger, in plaats van dat die zich moet aanpassen aan de systeemwereld van de instelling. Hierover praten we nu verder met verschillende deelnemers.”

STADJERS HAND IN HAND | SAMENBRENGEN CLIËNTEN VOEDSELBANK EN STADJERS

De Raad van Kerken en Voedselbank Groningen werken samen om cliënten van de Voedselbank in contact te brengen met onafhankelijke Stadgers. Om elkaar te inspireren en leuke dingen te ondernemen. Tijdens de workshop Stadgers Hand in Hand konden deelnemers in gesprek gaan over armoede in Groningen en ideeën aandragen voor mogelijke oplossingen.

De workshop kreeg een positief vervolg. Twee weken later organiseerde de Voedselbank een grote avond over Stadgers Hand in Hand, ook weer met een goede respons. Het is duidelijk dat, mede door de workshop tijdens Let's Gro, het is gelukt om de armoedeproblematiek onder de aandacht te brengen. Stadgers Hand in Hand stopt hier niet. Er staat inmiddels een vervolgproject op poten en daarvoor zijn al veel aanmeldingen binnen van Stadgers die actief mee willen doen.

Foto: RK

Colin Mooijman maakte een filmpje waarin onder andere Stadgers Hand in Hand werd aangekondigd. Kijk het nog eens terug op de website van Let's Gro.

STADJERS AAN DE MACHT!

In verschillende programmaonderdelen verkenden we de wereld van burgerparticipatie. Met de verkiezing van President-elect Trump de nacht ervoor vers in het geheugen, trapte onze burgemeester dit blok af. “Dat kan in ons land ook gebeuren,” waarschuwde hij “ons systeem loopt vast.”

Burgemeester Den Oudsten vertelde dat het systeem zo moet worden ingericht dat mensen in de positie komen om invloed uit te oefenen. Groningen is hiervoor een perfecte stad. Hier hebben we mensen die tegendraads zijn en dingen uitproberen. Dat kan ook met vernieuwing van de democratie. En dat begint al met elkaar opzoeken, elkaar weer zien en naar elkaar luisteren. Volgens Thuur Caris, net cum-laude gepromoveerd aan de Rijksuniversiteit Groningen, kan kunst hiervoor een aanjager zijn: “We moeten inwoners een stem vanuit ons hart geven en niet uit het onderbuikgevoel.” Ritzo ten Cate vertelde hoe je samen iets in gang kan zetten. Daar is ‘woestheid’ voor nodig, het moet er toe doen. Met deze prikkelende inleidingen konden de ruim tachtig bezoekers zich verdiepen in vijf concrete manieren om de lokale democratie te vernieuwen.

Stadadviseert is een nieuwe en onafhankelijke manier van adviseren, dat onder andere een beroep doet op alle 200.000 inwoners van Groningen. Deze potentiële adviseurs worden betrokken bij beleidsontwikkeling. Maar hoe werkt dat? En hoe kun je het nog beter doen? Met de deelnemers hebben we gebrainstormd over kansen en (on)mogelijkheden.

Met een Burgerbegroting wordt een deel van een gemeentebegroting overgeheveld naar de wijk. In Breda en Antwerpen hebben ze hier ervaring mee. Daar mogen een aantal wijken zelf beslissen waar het geld aan uitgegeven wordt. Tijdens Let's Gro hebben we met een spel geoeft hoe je dit doet.

Met het Right to Challenge kan je de Gemeente Groningen uitdagen. Om een taak van de gemeente over te nemen, omdat het goedkoper, beter of met meer betrokkenheid kan. Haaije Koenders heeft de gemeente uitgedaagd. Onder andere om de begeleiding van parttime ondernemers over te nemen. Arno de Vries wil een wijkcoöperatie opzetten in de Korreweg, waar ook aspecten van het WIJ-team inzitten. Twee goede voorbeelden van Stadgers die de gemeente uitdagen.

In de Coöperatieve Wijkraad maken bewoners beslissingen over hun eigen buurt en straat. Zij worden geselecteerd door middel van loting en nemen plaats in de Wijkraad samen met een aantal gemeenteraadsleden. “Met loting bereiken we nieuwe

Foto: AW

wijkbewoners,” vertelde wethouder Roeland van der Schaaf. En dat is nodig, want we komen steeds vaker alleen onze eigen mening tegen. Tom Postmes van de Rijksuniversiteit Groningen benadrukte dat betrokkenheid bij de wijk belangrijk is: “Op het lokale niveau wordt ervaring werkelijkheid. Samen met een groep iets voor elkaar krijgen, geeft verbondenheid, jarenlang.”

De Open Raad is een experiment van de gemeenteraad van Groningen. En het was een succes: “Er is nog nooit zoveel gelachen in deze raadzaal. En dat werd echt tijd.” Dat concludeerde raadslid Diederik van der Meide. Voor de eerste keer waren het niet de politici die de agenda van een raadsvergadering bepaalden, maar de inwoners van de Stad. Het zorgde voor een volle publieke tribune. De raad adopteerde elf plannen van Stadgers. Een verslag van de Open Raad vind je op de website van de gemeente Groningen.

FABLAB GRONINGEN PRESENTS: 3D PRINTED CITY EN DATAPROJECTION

Bij het Fablab in Groningen houden ze zich bezig met de toekomst: mooie dingen maken door digitale productietechnieken te gebruiken. Vanuit het Fablab kwamen drie vrijwilligers op het idee om het centrum van Groningen in 3D uit te tekenen om vervolgens met behulp van 3D printers de stad op schaal tot leven te laten komen.

Daar zijn Winand, Johannes en Bob echter niet gestopt. Om de maquette van het stadshart een meerwaarde mee te geven, zijn ze ook ingesprongen op de beschikbaarheid van (open)data. Deze data hebben ze geprojecteerd op de stad zodat verschillende zaken inzichtelijk werden. Denk aan: hoogteverschillen in de stad, verkeersstromen, bouwgeschiedenis, de zonne-atlas, Google Earth etc. Kortom, de mogelijkheden tot experimenteren zijn eindeloos. Door digitaal te produceren, kunnen er relatief goedkoop maquettes gemaakt en gereproduceerd worden. Daarnaast kunnen de 3D modellen gebruikt worden voor bijvoorbeeld Virtual Reality of in games. Het tekenwerk is dus voor meerdere zaken inzetbaar. Daarnaast kunnen ze met behulp van projecties bepaalde veranderingen, beleidsbeslissingen of wetenschappelijke hypotheses laten zien aan een breed publiek. Eén plaatje (lees: projectie) zegt meer dan duizend woorden.

Het doel van de maquette bij Let's Gro was om een groter publiek te laten zien wat de mogelijkheden zijn van digitale productie. Daarnaast wilden zij zichzelf als ondernemers van 3D-Groningen presenteren aan de bezoekers. Ook om aansluiting te vinden bij eventuele opdrachtgevers of andere interessante partijen. Na het festival hebben ze inderdaad een hoop belangrijke contacten kunnen leggen en zijn er verschillende afspraken gemaakt met partijen, zoals de gemeente en de provincie Groningen.

www.3D-Groningen.nl

IN GESPREK MET BURGEMEESTER DEN OUDSTEN

Burgemeester Den Oudsten heeft tijdens Let's Gro vele vragen van Stadjsers beantwoord tijdens zijn jaarlijkse interview. Meer vragen en antwoorden zijn na te lezen op de website van Let's Gro.

Foto: RK

FC Twente of FC Groningen?

'FC Groningen. Ik ben fan van de club in de stad die ik dien.'

Wat vindt u de mooiste plek van Groningen?

'Het Groninger Museum en het Noorderplantsoen.'

Welke waarde vertegenwoordigt de Ommelanden voor de stad?

'Geen stad kan zonder omgeving en dat geldt absoluut voor Groningen. We zijn afhankelijk van het ommeland en omgekeerd is dat ook het geval. Bijvoorbeeld voor het wonen en werken. Veel mensen wonen in het ommeland en werken in de stad. Groningen is een prachtige provincie die eigenlijk alles heeft: Wadden, water, bossen, ruimte, havens, industrie, een sterke agrarische sector met wereldspelers.'

Wat kunnen we doen aan het fiets/bus verkeer in het centrum?

'Afgelopen voorjaar heeft de Groninger gemeenteraad de binnenstadvisie vastgesteld. Daarin gaan de bussen uit het centrum en komt er meer ruimte voor de voetganger en de fietser.'

Waarom hebben we in 2016 nog daklozen in Groningen?

'We doen er alles aan om het tegen te gaan. Er zijn meerdere voorzieningen. Het probleem is echter hardnekkig.'

Hoe denkt u over kunst?

'Kunst is heel belangrijk! Het voegt echt waarde toe aan ons leven.'

Hoe kunnen we Groningen meer relevant maken ten opzichte van de rest van de wereld?

'Door de opgaven van Next City, over hoe de stad over 25 jaar z'n geld verdient, goed uit te voeren. De economische positie uitbouwen. Speerpunten voor ons zijn Healthy ageing, energie en duurzaamheid.'

Bent u trots op de afgelopen 2 jaar?

'Ja, maar er was voordat ik kwam natuurlijk ook al heel veel in gang gezet. Groningen is een bijzonder energieke, jonge stad. Waar veel tegendraadse creativiteit aanwezig is. Ik vind het fijn om daar deelgenoot van te zijn.'

Welke invloed gaat Trump op Groningen hebben?

'Invloed is relatief, maar wat we als trend zien, is dat er een vervreemding van de politiek is ontstaan. Mensen voelen zich niet gehoord. We zijn ons in Groningen hiervan bewust en zoeken ook andere wegen om met de mensen over hun problemen in gesprek te zijn. Onze gebiedsgerichte aanpak is daar een voorbeeld van. Daarnaast kijken we of Stadjsers ook op een andere manier invloed kunnen uitoefenen, zoals via de Open Raad. Luisteren is heel belangrijk. Vandaar het grote belang van werkbezoeken.'

Wat ziet u als kern van uw taak?

'Het bewaken van de openbare orde en de veiligheid in de stad. En het samenbrengen van de Stadjsers.'

BOSSERS & CNOSEN

BOSSERS &

Wij ont
IT-oplo
die zorge
mee blijf
Of liever,
loopt.

Wij ont
IT-oplo
die zorge
mee blijf
Of liever,
loopt.

WINNAAR
Battle of the
Schools 2016

PUBLIEKSPRIJS
Battle of the
Schools 2016

DE DIGITALE, TECHNOLOGISCHE EN ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN

door Thijs Helfrich - In 2015 was ik programma-directeur van The Holland WebWeek Groningen (THWWG), een meerdaags nieuw festival in Groningen met vooral veel aandacht voor de ICT & online ontwikkelingen. Begin 2016 werd besloten om samen te gaan werken met Let's Gro. De naam THWWG verdween, maar de belangrijkste programmaonderdelen van THWWG bleven en onder de noemer 'De toekomst komt steeds dichterbij' werden beide festivals samengevoegd.

Samen met programmamaker Jeroen Berends heb ik voor Let's Gro 2016 een programma gemaakt dat vooral gefocust is op de digitale technologische en economische ontwikkelingen. Het moest een inspirerend beeld geven van nieuwe digitale online ontwikkelingen die de toekomst van de stad Groningen gaan bepalen. Een beeld dat tijdens de vele events uitgedragen werd door ondernemers, onderzoekers, studenten, kunstenaars, futurologen en vertegenwoordigers van allerlei instellingen uit Groningen en daarbuiten.

DE KEYNOTES

Elke ochtend begon met een keynote. Wierd Duk gaf zijn visie op de invloed van sociale media op de samenleving en in het bijzonder op de politiek. Farid Tabarki sprak over het verdwijnen van het midden en Ger Baron nam ons mee in zijn werk als 'Chief Technology Officer' van de gemeente Amsterdam. De keynotes deden wat ze moesten doen. Ze waren spannend, inspirerend, actueel (Trump was net gekozen) en werden goed bezocht. Vooringenomen standpunten - 'Wierd Duk is een rechtste populist' - werden verlaten. Gangbare begrippen, 'het midden en decentralisatie', werden uitgediept en de praktisch oplossing, een gemeentelijke 'CTO', lijkt nu te worden nagevolgd door de gemeente Groningen.

DE THEMA'S

De bezoeker kon vervolgens elke dag de toekomst verkennen. Bij I.Turn.IT ging het over het digitale onderwijs op de basisschool. In het Grand Theatre werd verkend of Groningen het Austin (SXSW) van Europa kan worden, was er onder leiding van

Insite Security volop aandacht voor digitale vrijheid en privacy en gaf het jarige Storm Digital samen met Google les in digital marketing. In het News Café ging het over de toekomstige mogelijkheden van 'zorg op afstand' en kon je alles te weten komen over mobiliteit in de stad. En in het Student Hotel kreeg je letterlijk het toekomstbeeld van hospitality 'voorgescheteld'. De thematische benadering gaf vooral het bedrijfsleven van Groningen de mogelijkheid om aan te haken op Let's Gro. Niet om eigen producten en diensten naar voren te brengen, maar vooral om kennis te delen en de bezoekers op de hoogte te brengen van de stand van zaken. Het leverde vooral nieuwe samenwerkingsverbanden op, waarvan wij tijdens Let's Gro 2017 zeker een beeld gaan geven.

DE SPECIALS

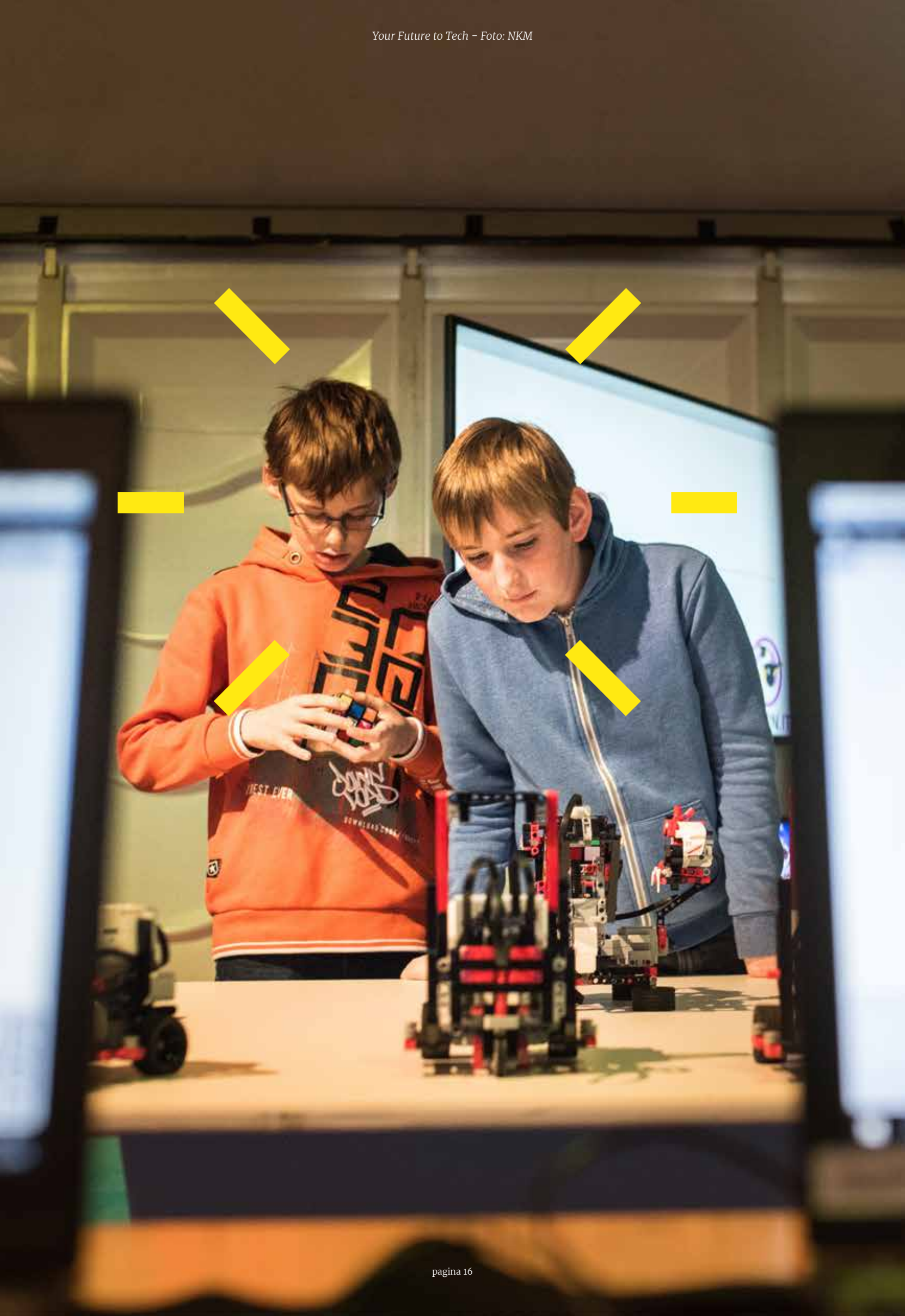
En dan waren er nog de specials. Jarno Duursma bracht met zijn 'Digital Evening Show' de toekomst zeker dichterbij en dat werd nog eens verder versterkt door de unieke 5G bijeenkomsten in het Grand en in Loppersum. Vrijdagochtend werd de Hanzehogeschool kampioen bij de 'Battle of the Schools' en was het provinciehuis vol met 'agile adepten'. De hele zaterdag bouwden heel veel kinderen zelf drones tijdens het 'Future to Tech' event in de tent op de Grote Markt. Bijzondere events voor verschillende niveaus en doelgroepen en stuk voor stuk goed bezocht. Duidelijk is wel dat de digitale online 'revolutie' bloeit en boeit in Groningen en niet meer wég te denken valt binnen het programma van Let's Gro.

2017

Vier lange dagen kon iedereen tijdens Let's Gro kennismaken met en meepraten over de toekomst van de stad. Het was veel, maar het gaf wel een duidelijk beeld van ontwikkelingen, waarbinnen de digitale technologie en economie een beslissende rol gaan spelen. Die toekomst komt steeds dichterbij. Dat hebben wij met het programma van 2016 laten zien en dat gaat tijdens Let's Gro 2017 gewoon door.

Farid Tabarki - Foto: RK

Ger Baron - Foto: RK

VAN WILDPLUKKEN NAAR EEN GEZONDE MAALTIJD

Foto: JB

WILDPLUK PESTO

Wie met wildplukken wil beginnen, moet eens een bezoek brengen aan het Stadspark. Daar zijn verschillende landschapjes aangelegd. Marin: 'Je kunt er veel vinden. Als je gaat picknicken, hoef je ook geen salade mee te nemen. Je haalt het zo overal vandaan.' Tijdens de lezing Betaalbaar, gezond en lekker eten lieten Sanne en Marin zien dat er inderdaad veel mogelijk is met deze 'wilde' ingrediënten. Sanne nam verschillende lekkernijen mee, waaronder een wildpluk pesto. Marin: 'Daar droom ik nog van! Ze had er paardenbloemblad in verwerkt. Die zijn een beetje bitter, maar dat is heel lekker in de pesto.'

Om met een klein budget toch lekker en gezond te eten moet je een beetje creatief ingesteld zijn. Marin: 'Het is een soort mindset. Als je weinig hebt, probeer je dat van de positieve kant te bekijken en denk je: hoe ga ik dat deze week op een leuke manier oplossen?' Wildplukken is dan een mogelijkheid, maar ook voedsel redden aan het eind van een marktdag. Daarnaast kun je veel besparen door maaltijden te plannen en voeding goed te bewaren: 'Over sommige dingen moet je gewoon even verder nadenken. Een andere tip is om een goede voorraad te hebben, zodat je bepaalde dingen altijd bij de hand hebt en je snel iets gezonds kunt maken.'

Iedereen die de wildpluk wandeling en de lezing heeft gemist, kan natuurlijk nog terecht op de weblogs van Sanne en Marin. Daar delen ze tips en ervaringen over duurzaamheid en groen leven. In de toekomst willen ze graag blijven samenwerken: 'Door Let's Gro hebben we elkaar ook beter leren kennen. We kijken nu naar meer mogelijkheden, bijvoorbeeld om ingehuurd te worden voor lezingen, bedrijfsuitjes of kookworkshops.'

Marin Leus: www.groeneavonturen.nl
Sanne Scheltena: www.greendreamster.nl

PS: wil je van paardenbloemblad een overheerlijke pesto maken? Check de website van Let's Gro voor het recept!

"Als jij wilt dat het belangrijk is, maak het dan belangrijk". Vrij vertaald naar Xandra Groenewold (CEO Pro-Time). Ik begreep van haar, dat deze oneliner – welke niet zou misstaan op een klassiek blauw tegeltje – zijn oorsprong vindt in het brein van Sander Renkema (CEO VosLibert communicatiegroep). Bedankt Sander! Het origineel luidt dan ook: "Als je iets wilt veranderen, moet je het belangrijk maken!" En zo geschiedde het dat ik medio november 2015, samen met Ineke de Boer (directeur s' Amuse Cateraar en Traiteur & Cafe de Sleutel), ben gestart met Gastvrij050. Niet omdat er nog niet zoiets was, wel omdat we echt iets willen veranderen aan het landschap van Groningen & gastvrijheid en we het belangrijk genoeg vonden, pardon vinden. Vrij snel vonden we een medestander in Haskia Kramer (Directeur Internoord Reizen). Samen organiseren wij zes Gastvrij050 bijeenkomsten per jaar. Samen roepen we op tot het nog gastvrij maken van Groningen.

Trots en ook een beetje vereerd waren we dan ook toen we hoorden dat Gastvrijheid een rol kreeg op het toekomstfestival van Let's Gro. Een pracht initiatief van de gemeente Groningen waar, tussen al het feestgedruis, toekomstmuziek, lezingen, kritische noten en een roep om transitie, ruimte was gemaakt om Gastvrijheid een podium te geven. Want: Hoe ziet een gastvrije stad eruit? Wat blijft er over van gastvrijheid in deze turbulente tijden van soms ontwrichtende technologische ontwikkelingen? Wat als het minder belangrijk is wat je doet, maar hoe en waarom je het doet? Wat is de kracht van service? Hoe kunnen we gezonder ouder worden?

Zo kon het dat we los konden gaan met een bijeenkomst van Gastvrij050. We kregen Carte Blanche. Onze missie: op zoek gaan naar de juiste sprekers, de juiste boodschap en de juiste setting om de boodschap te laten beklijven. Niets zo erg als doorgaan zoals we altijd al deden. We hebben een vijftal sprekers uitgenodigd die ons een verscheidenheid aan invalshoeken cadeau deden en ons op hebben geroepen te participeren in de dialoog.

Niet alles wat we hoorden ging er gemakkelijk in als zoete koek of als warme broodjes. We hoorden ook zaken als overbevising, plastic soep en duurzaam voedsel als 'purpose' van Olubunmi Okolosi, director Food & Beverage van het recent in Groningen geopende Student Hotel. Renske Bos, ondernemer in hart en nieren, nam ons mee in haar unieke ondernemersverhaal. Sander Allegro (hospitality trendwatcher) hield ons een spiegel voor, daagde ons uit en stelde ons tegelijkertijd gerust. Stefan Hartman, van European Tourism Futures Institute, schetste het kader in een historisch perspectief en Nick Cramer, van het HANNN, nam ons mee in vitaal ouder worden. The man made blue zone. Nu hoor ik jullie vragen: "Wat kwam eruit?" Waar kunnen we mee aan de slag? Waarin kan Groningen (nog) gastvrij worden?

Onze Top 3 voor 2017!

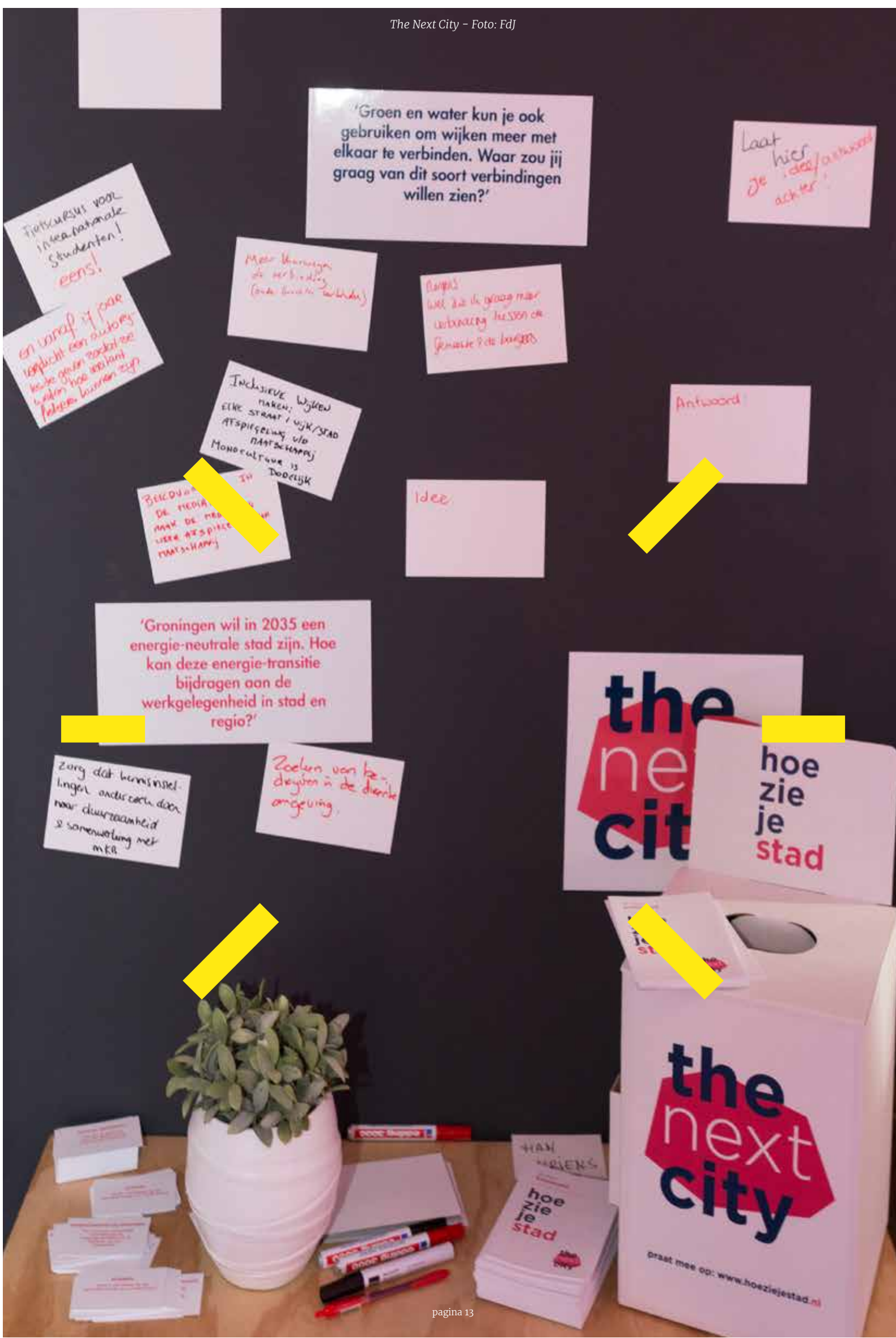
1. Groningen wordt steeds internationaler. Er leven inmiddels 87 nationaliteiten in Groningen. Laten we kijken naar meer diversiteit in horeca, dan wel gerechten. Geen vastomlijnde tijden voor ontbijt, lunch en diner.
2. Groningen mag streven naar een 8,5 in service, wij noemen dat zelf service met een strik erom. Laten we: "Doe maar normaal, dan doe je gek genoeg." In de koelkast zetten.
3. Ego's en logo's. Laten we nog meer samenwerken. En dan bedoel ik. Samen zaken oppakken. Samen = gezamenlijk. 1+1 = 3

Klop bij ons aan, stuur een mail of kom langs bij een van onze Gastvrij050 bijeenkomsten. Je bent altijd van harte welkom. Alleen gaat sneller, samen kom je verder. Oh ja, deze mag ook op een tegeltje.

Martine Hamminga-Millet (Echt Martine)
Namens Gastvrij050

**Gastvrijheid is 'gulheid in het onthalen
of herbergen van gasten' (Van Dale).**

WAT IS JOUW ROL IN EEN GASTVRIJ GRONINGEN ?

THE NEXT CITY

(#Groningen 2030)

Groningen maakt de The Next City – de omgevingsvisie voor het Groningen van 2030. Hoe ziet de stad er dan uit, wie wonen er, hoe zorgen we dat we voldoende werk hebben en wat vinden we belangrijk?

Het startdocument vind je integraal op www.hoeziejijstad.nl. Dat document is een verhaal – een openingsbod – waarin vijf belangrijke opgaven zijn beschreven; groei, werkgelegenheid, energietransitie, leefbaarheid en de zorg voor elkaar. Samen met de stad maken we er een omgevingsvisie van. Daarom betrekken we zoveel mogelijk Stadlers, ook tijdens Let's Gro.

Vinden zij dit ook de belangrijkste thema's of missen ze nog wat? En welke keuzes moeten we als stad de komende jaren maken? Wat vinden onze inwoners nu echt belangrijk? Tijdens Let's Gro is dit gesprek intensief gevoerd met de vele bezoekers van het roze pand. Er zijn meer dan 2000 flyers uitgedeeld en ingevuld en ook de sprekers op Let's Gro hebben de vragen met verve beantwoord. De opbrengst is veelbelovend. Van gesprekken over manieren om fietsers en voetgangers ruim baan te geven tot het versnellen van de energietransitie. De overgang van fossiele brandstof naar duurzame energieopwekking biedt kansen op nieuwe kennis en werkgelegenheid, juist in Groningen. Ook is veel gesproken over het binden van talent aan de stad, bijvoorbeeld door kansrijke start-ups te faciliteren. Maar wat er bij Stadlers vooral uitsprong waren verbinding tussen mensen die het goed en minder goed hebben, aandacht voor de kwaliteit en het gebruik van de openbare ruimte en voldoende werkgelegenheid. De stad kijkt vooruit met optimisme; vanuit liefde voor Groningen op naar 2030!

BINNESTAD – RUIMTE VOOR JOU

In het roze pand op de Grote Markt spraken we ook over de aanpak van de binnenstad. De inrichtingsvarianten voor de westkant (Astraat, Brugstraat en Munnekeholm) zijn er gepresenteerd. Immers, de binnenstad krijgt de komende jaren een forse impuls: er komt meer ruimte voor voetgangers en fietsers, de inrichting wordt aantrekkelijker en het centrum blijft goed bereikbaar. Meer ruimte voor jou! De straten aan de westkant van de binnenstad zijn het eerst aan de beurt. Daar verdwijnt het asfalt en rijden de bussen straks om de Westerhaven heen, via een nieuwe route.

Tijdens Let's Gro hebben bijna 300 geïnteresseerde Stadlers in het roze pand meegedacht over de inrichting van dit gebied zonder busverkeer. Daarvoor zijn drie scenario's gemaakt. Worden het 'geschakelde plekken', een aaneengesloten gebied dat vooral voorrang geeft aan de fiets of een mooi stukje stad dat vooral uitnodigt tot verblijven? Voor elke variant is wat te zeggen, al neigden de bezoekers in meerderheid tot een verblijfsgebied voor de voetganger waar de fiets ook welkom is. Extra groen, beter fietsparkeren, meer bankjes en extra gezellige pleinen bij de Der Aa-kerk en Minerva scoorden eveneens hoog. Opvallend, zo bleek uit de gesprekken, is de waardering van Stadlers voor de open manier van planontwikkeling. De uitwerking is in het voorjaar van 2017 gereed. De herinrichting gaat dan na de zomer beginnen, met veel ruimte voor jou.

Foto: NKM

Foto: AJ

Foto: AW

Foto: AJ

Foto: AJ

Foto: NKM

INITIATIEFNEMERS KIJKEN TERUG

DE TOEKOMST VAN GELD IN GRONINGEN

Wat kun je eigenlijk allemaal met een regionale, lokale munt? Tijdens Let's Gro organiseerde Stichting De Munterij een interactieve bijeenkomst om bezoekers kennis te laten maken met de mogelijkheden van de Groninger Gulden.

Geld wordt steeds meer digitaal. Dat is handig, maar we zijn ook een beetje vergeten wat geld nu echt is. Welke invloed heeft het eigenlijk op onze (regionale) samenleving en economie? Wist je dat 40% van het geld meteen weer uit de regio verdwijnt? Hoe veranderen we dit en zorgen we ervoor dat iedereen in Groningen profiteert van geld?

Stichting De Munterij is ervan overtuigd dat we de kracht van stad en regio kunnen versterken met lokaal geld. Bijvoorbeeld door het eerst door de regio te laten circuleren, zodat het ook echt bij lokale ondernemers en producenten terecht komt. Met de Groninger Gulden ontsluiten we de lokale economie en wordt het mogelijk om meer te investeren in nieuwe technologie uit de eigen regio (denk aan: elektrisch vervoer gemaakt uit eigen regionaal geproduceerde bioplastics en de EAZ-Twaalf windmolens). Daardoor kunnen we o.a. de import van producten en diensten van buiten de regio beperken en werkloosheid tegengaan.

Vervolg

Hoe gaat het nu verder? De provincie Groningen heeft de lokale munt opgenomen in het duurzame ontwikkelingsplan en de financial controller is er momenteel mee aan de slag. Het eerste gesprek met deze financial controller heeft plaatsgevonden op 21 december. Tijdens Let's Gro pitchte Stichting De Munterij de Groninger Gulden ook aan de Open Raad. Met als resultaat dat de Stadspartij en Student en Stad het idee adopteerden.

THE HIDDEN LUGGAGE

door Marloes de Bie en Dolf Risamena - Groningen wordt meer en meer een multiculturele stad. Dat is een verrijking maar er zijn ook risico's. Niet mee kunnen komen in de samenleving, onvrede, radicalisering. Hoe ontstaat zo iets? Kan het gestopt worden? En wat is daarvoor nodig?

Tijdens de interactieve lezing The Hidden Luggage bekeken we deze vragen aan de hand van de Molukse acties in de jaren '70. Noes Solisa vertelde hoe het was om als Molukse jongere van 21 als woordvoerder van de Molukse gemeenschap op te treden tijdens de treinkaping in Wijster. Welke morele dilemma's dat met zich meebracht.

Adje Anakotta, Dutchbat 3 veteraan, vertelde over Sebrenica en de traumatisering van een volk in een tot op het bot verdeeld land. Erik Tutuhaturunewa ging in op de impact van gewelddadige acties op de generaties erna. Waarom zweeg de eerste generatie over haar traumatische historie? Hoe kunnen jongeren hier mee verder? En klopt het ideaalbeeld van de Molukken nog wel?

Het was een levendig gesprek met de dertig bezoekers dat zeker een vervolg krijgt. We gaan de workshop vaker aanbieden waarbij polarisering vs zelfreinigend vermogen de sleutelwoorden zijn. Hierbij gaan we gebruik maken van jongerenpanels uit verschillende delen van de wereld, zoals bijvoorbeeld (Noord) Afrika en Oost Europa. Daarnaast zal via social media de discussie verder worden gebracht.

www.thehiddenluggage.wordpress.com

ONDERWIJS EN ICT

De nieuwe technologische ontwikkelingen zorgen ervoor dat de wereld om ons heen razendsnel verandert. Het onderwijs mag daarbij niet achterblijven! Hoe gaan wij onze kinderen opleiden, zodat zij als toekomstige werknemers beschikken over de juiste skills: een onderzoekende geest, hoogwaardige technologische kennis en een creatieve inslag? Deze vraag stond centraal tijdens Onderwijs en ICT.

Trendwatcher Sander Duivestijn deelde die middag zijn visie over de toekomst van het onderwijs. Vincent Veenbrink vertelde over de rol van I.Turn.IT in het onderwijs. Het was een middag vol ideeën en inspiratie. Bezoekers kennis laten maken met I.Turn.IT en met de toekomst van het onderwijs was het doel van dit event. Dat is zeker gelukt!

HET VOEDSELBOS | WAT IS EEN VOEDSELBOS EN WAT WORDT ER IN VERBOUWD?

Een voedselbos hoeft geen groot oppervlak te beslaan. Het zou prachtig zijn om meer eetbare gewassen te planten in het openbaar groen in Groningen, maar het kan ook bij mensen in de tuin. In de workshop van Eetbare Stad Groningen ontvingen deelnemers meer informatie over het concept voedselbos en praktische handvatten om mee aan de slag te gaan.

Meer dan zestig deelnemers kwamen naar de workshop. Zij kregen tips en trucs van Anastacia Limareva, een bevolgen ervaringsdeskundige die een voedselbos is gestart in Leeuwarden. Uiteindelijk gaven meerdere mensen aan interesse te hebben in het aanleggen van een voedselbos. Het vervolg op deze workshop is een ontwerpessie, waarvoor alle deelnemers opnieuw zijn uitgenodigd. Ongeveer de helft heeft zich opgegeven.

www.eetbarestadgroningen.nl

LET'S GRO DIGITAL EVENING SHOW HOSTED BY JARNO DUURSMAN

Op 10 november organiseerde Jarno Duursma "Let's Gro Digital" een hele avond over digitaal, online en nieuwe technologie. Gedurende de avond waren er presentaties, interviews en

rondetafelgesprekken over een aantal belangrijke technologische trends. Ook werd er gesproken over het Groningse digitale ecosysteem. Ger Baron uit Amsterdam schoof aan om vanuit Amsterdams perspectief mee te kijken.

Doel van de avond was om Groningse initiatieven zichtbaar te maken en kennis onderling uit te wisselen. Om het Groningse digitale ecosysteem zichtbaar te maken aan de buitenwereld. Om het belang van technologische versnelling te benadrukken voor mensen die daar niet dagelijks mee bezig zijn. Om van elkaar te leren en goede verbindingen te leggen. Er werd bijvoorbeeld op de avond zelf spontaan een connectie gelegd tussen verschillende partijen die zich bezighouden met innovatieve defibrillatoren voor in huis. De technologische trends die werden behandeld waren: internet of things, kunstmatige intelligentie, robotica, blockchain en er werd een licht geworpen op privacy. Gedurende de gehele avond waren er ongeveer 250 bezoekers. Een succesvol evenement en voor herhaling vatbaar!

LET'S KLETS DE ALLERLEUKSTE TALKSHOW VAN GRONINGEN

Talkshow Let's Klets stond ook dit jaar garant voor bijzondere verhalen en gesprekken. Op woensdag schoven onder andere Erwin Oosterhuis en Roos van Exter aan tafel namens Stukafest. Ook Evelien Bax van Stichting Waardig Wonen nam plaats en vertelde meer over haar initiatief. Tijdens de vrijdageditie vertelde Reina Boels over het verduurzamen van de regionale voedselketen in Oost Groningen.

Stukafest is het jaarlijkse studentenkamerfestival dat in veertien verschillende steden wordt georganiseerd, waaronder Groningen. De mix tussen studenten en Stadgers is uniek. Bezoekers stellen zelf hun programma samen en fietsen in drie rondes van kamer naar kamer. Er is keuze uit vijftien verschillende acts, van muziek en dans tot shortfilm en poëzie.

Tijdens Let's Klets maakten Erwin en Roos de eerste drie acts bekend: pianist Jeroen van Veen, de elektronische muziek van Sofie Winterson en cabaretier Tom Lash. Na de talkshow hebben zij ook Marieke Broekema van de Groninger Singersongwriter Circle en artiest Lesley Baker ontmoet. De komende editie van Stukafest vindt plaats op 16 februari 2017: www.stukafest.nl

Met de oprichting van Stichting Waardig Wonen wordt een unieke, zeer kleinschalige woonvorm voor mensen met dementie mogelijk gemaakt. Het gaat om woonhuizen voor maar vier of vijf cliënten met voldoende verzorging (zzp-ers). Zo worden zij niet weggestopt, maar blijven zij contact houden en deel uitmaken van de maatschappij. Groningen kan zo als een van de eerste gemeenten, dementie(waardig) wonen aan bewoners aanbieden. Door haar presentatie bij Let's Klets, zit Evelien Bax inmiddels met de gemeente om tafel om te kijken hoe dit verder gerealiseerd kan worden. Meer informatie kan je vinden op de Facebookpagina

van Stichting Waardig Wonen. Daar kan je ook een pdf-brochure aanvragen. Verder kun je straks terecht op: www.waardigwonen.nl

In Zuid-Oost-Groningen (driehoek gemeenten Winschoten, Veendam en Stadskanaal) is het plan ontstaan om de regionale voedselketen te verduurzamen. De initiatiefnemers maken daarbij gebruik van het lokale netwerk dat is ontstaan bij de uitvoering van het Koploper Project Duurzaam Ondernemen Oost Groningen. Het idee is om deze duurzame ondernemers te verbinden met partners in de stad, omdat ze de stad Groningen als afzetmarkt nodig zijn. Reina Boels: "Ons doel is: bedrijven verduurzamen en deze verbinden in een ketennetwerk. We willen binnen vijf jaar zowel de vraag, de verkoop als het vermarkten van minstens vijf nieuwe streekproducten en diensten uit onze mooie regio bij elkaar brengen. Via winkels, webshops en digitale platforms en ommelander- en streekmarkten. Het was erg fijn om ook eens dit geluid, tevens oproep om mee te denken in afzetmarkten en producten - in de stad - op de Grote Markt nota bene - tijdens Let's Klets - te mogen vertellen." Tijdens Let's Gro heeft Reina goede contacten opgedaan. Een van de contacten is de Graanrepubliek en zij zijn inmiddels bij het project betrokken. Binnenkort is er meer informatie over het project te vinden op de website www.rein-advies.nl.

YOUR FUTURE TO TECH

I.Turn.IT had de eer om op zaterdag 12 november de Let's Gro tent op de Grote Markt, om te toveren tot een nieuwe wereld. Een wereld vol technologie! De rol van technologie in ons leven is groot en deze rol zal steeds groter en groter worden. Had jij ooit kunnen bedenken dat auto's automatisch rijden of dat de post bezorgd wordt door een drone? Nee? Wij dus ook niet, maar dat is wel de toekomst! Door technologische ontwikkelingen verandert onze omgeving razendsnel. Het is van belang om kinderen hierop voor te bereiden en enthousiast te maken. Zij zijn de toekomst!

Tijdens Your future to TECH waren er allerlei activiteiten voor jong en oud. TECH is overal en voor iedereen. Zo konden bezoekers filmpjes maken voor een Green Screen of foto's maken met een 360 graden camera. Ook werden er drones gebouwd en met drones gevlogen. Kinderen konden kennismaken met robots en programmeren. Voor elk wat wils! We hadden niet durven dromen dat het event zo'n succes zou zijn. De tent stond vol met blije gezichten. Er werd volop over ons gesproken op social media en ook onze website werd druk bezocht. Ons doel is geslaagd: Groningen kennis laten maken met de wereld van TECH!

www.iturnit.com

STADJERS ONTDEKKEN BIG 5 VAN TEN BOER

Journalist Frits Poelman noemt maandag 14 november in het Dagblad van het Noorden de bustoer naar de Big 5 van Ten Boer een 'grapje'. 35 Stadjers beleven dat op de Let's Gro-zaterdag heel anders. Zij toeren mee met een adembenemende Let's Gro Safari door de prachtige en kleinste Groninger gemeente. "Ten Boer is zo dichtbij, maar je komt er niet snel hè?"

In de oldtimer DAM-bus 154, een DAF uit 1965 van de voormalige busmaatschappij N.V. Damster Auto-Maatschappij uit Appingedam, ontdekken de safarigangers alles over de herindeling met gemeente Groningen, het versterkingsprogramma voor de aardbevingen en volgens wethouder Annie Postma "een heleboel andere onderwerpen."

BIG 5

De eerste stop met lunch en rondleiding is bij biologisch akkerbouwbedrijf De Geweidehof in Garmerwolde. Daarna door naar de RWZI, de rioolwaterzuivering. Koud, stinkend, maar interessant, inclusief een korte verhandeling over de versterking van de Eemskanaaldijk na de bijna-dijkdoorbraak in 2012 bij Woltersum. Tot slot een bezoek aan Koe en Jij. Opnieuw een boerderij, maar dan een moderne melkveehouderij die extern gericht is, altijd open en speciale aandacht heeft voor weidevogelbescherming.

GRONINGEN PLATTELANDSGEMEENTE

Voor wie dat wil is er vrijdagavond, voorafgaand aan de safari, dé kans om de hoogste bestuurder uit Ten Boer de hand te schudden. Burgemeester André van de Nadort houdt tijdens Let's Klets in de grote tent op de Grote Markt de Stadjers voor dat er over Ten Boer geen deken van angst ligt over de herindeling met de grote stad per 1 januari 2019. De Ten Boersters weten volgens de burgemeester precies wat ze willen bij de fusie met Groningen. "Een eigen wethouder van dorps- en plattelandszaken, een aanspreekpunt van de gemeente in Ten Boer en, misschien wel het belangrijkste, dat de ambtenaren van de nieuwe gemeente bekend zijn met de lokale situatie zodat ze bijvoorbeeld weten wat er speelt als er een vergunning moet worden afgegeven." Met de samenvoeging van Groningen en Ten Boer is de gemeente Groningen niet alleen een keer zo groot in oppervlakte, de nieuwe gemeente krijgt er zeven plattelandskernen bij en heel veel buitengebied met natuur en agrarisch gebied. Van de Nadort: "Dan is het geen verrassing dat de kracht van het buitengebied ten opzichte van het stedelijk gebied straks veel groter is en een belangrijke factor van betekenis voor de nieuwe gemeente."

Volgend jaar weer Let's Gro voor Ten Boer? Wie weet. Journalist Poelman suggereert een soortgelijke busrit door de Gemeente Haren. Misschien is daar volgend jaar de tijd rijp voor. Wie intussen meer wil weten over wat er in de toekomstige 'stadswijk' Ten Boer gebeurt, kijkt op www.facebook.com/gemeente.tenboer

RETHINKING RETAIL

Hans van Tellingën – Foto: RK

door Jeroen Berends – Op 1 januari 2016 stonden in de drukste en duurste winkelstraat van Groningen een stuk of twaalf panden leeg. Ongekend. Verschillende Nederlandse ketens, vooral die in het middensegment, hadden het loodje gelegd. De consument liet ze links liggen. Die sloeg liever z'n slag bij spotgoedkope, spannender en meer modieuze winkels of shoppte online bij de Zalando's (gratis retourneren, nog wel) van deze wereld.

Groningen nam in 2016 ook definitief afscheid van haar laatste twee warenhuizen. V&D sinds de jaren vijftig in het hart van de binnenstad ging failliet. De grootste winkel van Groningen – wie is er niet groot mee geworden – sloot in april voorgoed zijn deuren, nog geen twee maanden nadat dat andere icoon, De Bijenkorf, vrijwillig was vertrokken. Nu was de Groningse Bijenkorf altijd al een wat armetierige variant, een warenhuis kon je het eigenlijk niet noemen. Met de sluiting van de patisserie jaren voorheen restte een uit de kluiten gewassen modewinkel met net iets te weinig onderscheidend vermogen. Van het type dat in de weiden van Gorredijk (Rinsma Fashion) en Musselkanaal (Westen Mode) veel betere zaken doet, met gratis parkeren, meer keus, vermaak en grand cafe's onder één dak.

Desalniettemin deed het pijn. De Bijenkorf, hoewel al lang niet meer in Nederlandse handen toch een soort van nationaal erfgoed, bleek niet bereid in een van de grootste steden, straks de vijfde van het land, te investeren. Want Groningen paste niet in de nieuwe 'premium experience' strategie waar slechts ruimte was voor zeven flagship stores met een internationaal topniveau in merken, service en winkelbeleving. Eindhoven en Maastricht voldeden wel. Of hebben we het laten gebeuren, had deze stad in een veel eerdere stadium mee moeten denken over een betere locatie, koopzondagen en parkeervoorzieningen? Zou De Bijenkorf op een volwaardige locatie, met grandeur die past bij de uitstraling van een high-end warenhuis, bijvoorbeeld aan de Grote Markt ook besloten hebben te vertrekken?

Aan het begin van 2016 leken de retail-doemdenkers dus gelijk te krijgen: de binnenstad was ten dode opgeschreven. De economische crisis, 365/24/7 online shop mogelijkheden en een krimpende en vergrijzende regio: allemaal luiden ze het einde van de winkel in. Of toch niet?

In z'n boek #WatNouEindeVanWinkels weerspreekt Hans van Tellingën dit negativisme. Op Let's Gro sprak hij juist over een zonnige toekomst van winkels en winkelgebieden. Saai wordt het allerminst. "De dynamiek is ongekend en zal de komende jaren nog wel aanhouden, er zitten nog wel meer ketens in de gevarenzone." Er tekent zich in Nederland een landschap van winnaars en verliezers af, waar sterke winkelgebieden nog sterker worden en de zwakke, vooral in kleine en middelgrote gemeenten, blijven kwakkelen. De binnenstad van Groningen, waarvan het winkelbestand nog altijd één van de drijvende krachten is, behoort tot het lijstje winnaars, zegt ook Van Tellingën. Gedurende 2016 zagen we al hoe een groot deel van de leegstand in de Herestraat verdween met nieuwe ketens die al jaren op

wenslijstjes van shopaholics prijkten. Monki, Pull & Bear en Kiko Milano openden en zelfs Swarovski maakte z'n entree. Van helemaal 'not' was de straat opeens weer 'hot'. Vooral bij internationale ketens, die Groningen steeds vaker in het vizier hebben. Zo koos Weekday, net als de Monki ook onderdeel van de H&M groep, voor z'n derde Nederlandse vestiging na Amsterdam en Rotterdam bijvoorbeeld voor Groningen, ging Scotch & Soda met een tweede boetiek aan de Brugstraat zitten en kwam ook TK Maxx erbij. Het zijn, gelukkig maar, niet alleen internationale grootbedrijven die successen vieren. De leukste winkels zijn altijd van lokale helden. De binnenstad kan er beslist niet zonder. Mooi voorbeeld is de Groningse online speler A Little Lovely Company dat in 2016 maar gelijk twee winkels opende, waaronder eentje in de Herestraat. Chapeau, een 'local' op de triple A locatie van Stad. ALLC laat zien dat er plek is voor innovatieve ondernemers, in dit geval met een optimaal toegepaste 'multichanneling' strategie, waarin 'stenen' winkel en online shop elkaar versterken. Bij ALLC vervaagt ook nog eens de harde scheiding tussen winkel en horeca, want naast interieur spulletjes, kun je hier ook warme chocolademelk en pastelkleurige gebakjes eten. Blurring heet deze trend en consumenten zijn er dol op. De overheid en regelgeving kan het amper bijbenen. Nieuwe food(service)concepten, daarvan zullen we de komende jaren nog veel meer gaan zien in de binnenstad.

Grootste Groninger retail hype van 2016 was natuurlijk de langverwachte Primark opening aan de Westerhaven. Tel de bruine papieren (gratis) tasjes, vooral zichtbaar op de veel drukker geworden 'P-route' Westerhaven-Astraat-Brugstraat-Akerkhof en je ziet het effect. Het besluit om voetgangers in dit deel van de binnenstad straks veel meer ruimte te geven door de busroutes te verleggen is slim, want het gaat om een blijvend en structureel effect. Van Tellingën: "De komst van Primark geeft vertrouwen in de binnenstad en heeft een positieve invloed op het vestigingsgedrag van retailers. Natuurlijk, de concurrentie neemt toe en die heeft soms het nakijken, maar de Primark stimuleert het ondernemerschap, houdt ondernemers scherp en daagt deze uit om soortgelijke of juist een andersoortige marketingstrategie te kiezen om de klant aan zich te binden."

Shopper zit in onze genen vertelde Hans van Tellingën op Let's Gro. "En de jeugd prefereert 'fysiek' boven het internet. Want er is niets leuker dan status te ontlenen aan de statusupdate op Instagram dat jij in de fysieke winkel iets hebt gekocht!" De retail reuring gaat in Groningen de komende jaren door, Stradivarius net als Zara, Bershka en Pull & Bear nog een formule uit de Inditex-stal betreft drie samengevoegde panden in de Herestraat. Zara verhuist vermoedelijk naar het pand van De Bijenkorf. Zijn we dan klaar in Groningen, uh nee. Om de concurrentie voor te blijven en bezoekers te verrassen en te verleiden, is er altijd plek voor nieuwe 'hotspots'. Kom maar op COS, Urban Outfitters, Uniqlo, Muji, Forever 21, Marqt, Leon, Yogurt Barn, Topshop, New Yorker, & Other Stories, Le Pain Quotidien, Taco Bell's, Dunkin' Donuts, Hudson's Bay en alle anderen.

Let's Gro had niet beter kunnen beginnen. De onverwachte uitslag van de Amerikaanse presidentsverkiezingen was het gesprek van de dag. Dit onderstreepte de noodzaak om samen na te denken over de stad en samenleving van morgen. Met ruim 10.000 bezoekers en meer dan 120 events was Let's Gro – dit jaar voor het eerst samen met The Holland WebWeek Groningen – voor het vierde jaar op rij een geslaagd festival. Het was vier dagen lang de plek waar Stadgers, studenten en scholieren uit binnen- en buitenland met elkaar van gedachten wisselden over diverse thema's: sociale innovatie, ondernemen in de toekomst en belangrijke plekken in de stad. Toonaangevende sprekers zoals ijsgigant Ben Cohen, futuroloog Farid Tabarki, politiek analist Wierd Duk en Prins Constantijn kwamen naar Groningen om hun visie op de toekomst te delen.

STADSONTWIKKELING

Er was veel belangstelling voor allerlei nieuwe plannen. Stadgers dachten mee over windmolens, woonstraten, de binnenstad, de Brugstraat en het Astraat, het stadhuis en 'the Next City', de toekomstvisie voor Groningen in 2030. Het roze pand aan de Grote Markt was de vooraankondiging van de plannen voor een groot hotel van WestCord en de prijsvraag voor het hoekpand Grote Markt/ Poelestraat. Vrijdagavond klonk het startschot voor de publieksenquête.

ONDERNEMEN IN DE TOEKOMST

Prins Constantijn, nationaal ambassadeur van StartupDelta2020, lanceerde tijdens Let's Gro de nieuwe masteropleiding voor ondernemerschap van de RUG en de Hanzehogeschool. Hij was te gast bij 'Founded in Groningen' en onderstreepte het belang van Groningse startups voor Nederland. 'Je moet vooral zoveel mogelijk mensen erbij betrekken met een positieve boodschap. Samenwerken om iets voor elkaar te krijgen. Daar heb je iedereen voor nodig.' Door digitale innovatie zijn nieuwe verbindingen nog sneller te maken met het krimpende ommeland, bijvoorbeeld met 5G. Zowel Ten Boer als Loppersum hadden dit jaar hun eigen programma. Tijdens de tech mash-up van Jarno Duursma op donderdagavond kwamen alle nieuwe digitale ontwikkelingen aan bod. Online veiligheid en digitale marketing waren andere veel bezochte programmaonderdelen binnen dit thema.

KINDEREN, STUDENTEN EN SCHOLIEREN

Naast het roze pand had Let's Gro dit jaar voor het eerst een centrale ontmoetingsplek op de Grote Markt. Daar konden Stadgers aanschuiven bij onderdelen als de talkshow Let's Klets, het gesprek met burgemeester Peter den Oudsten en de Virtual Reality Cinema. Hoogtepunt in de tent was op zaterdag 'Your Future to Tech'. Vele kinderen speelden er robotvoetbal en bouwden drones. Van woensdag tot en met vrijdag streften studententeams tegen elkaar in The Battle of the Schools. In 48 uur bedachten zij oplossingen voor echte problemen uit het bedrijfsleven. Winnaar van de jury – de publieksprijs was de Hanzehogeschool met een opdracht voor PlasBossinade Advocaten.

INCLUSIEVE STAD

Groningen wordt steeds internationaler, maar niet iedereen spreekt Engels. Hoe blijven we een jonge, bruisende en aantrekkelijke stad en zorgen we ervoor dat iedereen zich aangesloten voelt? Gastvrijheid en sociale innovatie waren twee centrale thema's die dit vraagstuk verbinden. Wat voor bezoekers geldt, geldt ook voor onze inwoners. Voel je thuis en welkom in je eigen stad! Dat is de boodschap van Let's Gro 2016.

JUBILEUMEDITIE LET'S GRO 2017

Noteer alvast de festivaldata in je agenda, want 2, 3 en 4 november start alweer de 5e editie van Let's Gro. We hebben dus een (klein) jubileum te vieren! We hopen dat je ook dit jaar weer aanwezig bent om je ideeën met ons te delen en mee te praten over de toekomst van de stad. Want die toekomst maken we samen.. met jou!

Het Let's Gro-team

DIGITAAL, ONDERNEMEND EN VOOR IEDEREEN: LET'S GRO 2016

Een haai tussen de vissen op de markt

Samen een eerste sneeuwvlok proeven
de kinderboerderij bezoeken
en verdwalen in het stadspark
een haai ontdekken tussen de vissen op de markt

Het is een boek voorlezen onder een boom
in het plantsoen de eenden tellen
vroeg in het weekend de papiermolen

De toekomst begon vorige week
een nieuwe Stadger liet zich horen
in de eerste minuut op de grote markt

Ze sliep in een winkel met oude verhalen
en het is enkel wachten tot de kater
zijn slaappleaats verruult voor een ander voeteneinde

Kasper Peters

*Dit gedicht heeft voormalig stadsdichter
Kasper Peters voorgedragen aan burgemeester
Den Oudsten tijdens Let's Gro.*

INHOUDSOPGAVE

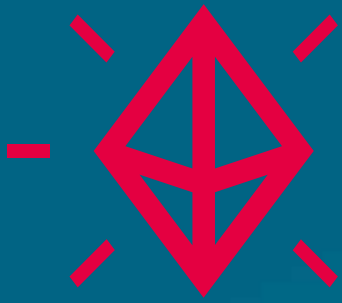
Gedicht Kasper Peeters	04
Voorwoord	05
Rethinking Retail	06
Big 5 Ten Boer	08
Korte verhalen van initiatiefnemers pt. I	10
The Next City	12
Gastvrij Groningen	14
Wildplukwandeling	15
De digitale ontwikkelingen	18
In gesprek met burgemeester Den Oudsten	22
Korte verhalen van initiatiefnemers pt. II	24
Twitter	27
International Bloggers Meetup	30
Groningen: het Austin van Nederland	32
Nuchter	34
5Groningen	35
Het roze pand	38
Failure Lab	40
Kapper	42
Like ons	43
Open up Groningen	44
Van pitch naar bedrijf	46
Korte verhalen van initiatiefnemers pt. III	48
5 jaar Let's Gro	50
Over Let's Gro	51
Colofon	52

Het Centrum Beeldende Kunst Groningen (CBK Groningen) heeft tijdens Let's Gro de interactieve lichtsculptuur Birds fly around with you van de Japanse ontwerper Masamichi Shimada voor Let's Gro naar de stad gehaald. Vele mensen hebben de vogels laten vliegen op de Vismarkt tijdens het festival.

TERUGLEZEN

«««««««««« OVER HET FESTIVAL
OVER DE TOEKOMST VAN
GRONINGEN 2016

**LET'S
GRO**

TERUGLEZEN
«««««««« OVER HET FESTIVAL
OVER DE TOEKOMST VAN
GRONINGEN 2016

